

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
122. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Hétlő
1932. évi május 30

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységekben, ahol a kihordás nem posta után történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utol 6 oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottainkhoz. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldal elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

EGYSZEREGERY

Irtó: Halász Sándor

Schul Oszkár minapi levelét nem lehet megemészteni és nem lehet felette lapirendre sem térni. A fogarasi kereskedő levelének annyira igaza van, hogy meddítálni kell rajta. Amire válaszolni lehet, az egyszerű. Amire nem lehet válaszolni, az még egyszerűbb, mert az az igazság. Az igazságra nincs mit válaszolni és sajnos, Schul Oszkárnak teljesen igaza van. A városi ember elvesztette a hadikölcsönt, elvesztette a hadikölcsönt, ráfizetett a pénzbevéltásra, kiizagadta az adó zömét és most — konvertáltak! — elvesztette a vagyonát.

Szóról-szóra igaz. A dolog még csak mindössze annyiban sántít, hogy a városi ember egyrésze azt hiszi, hogy valahol is visszaszeresheti a vagyonát, másik része pedig arról álmodozik, hogy valahol is keres még olyan összeget, amelyet egy kis jóakarattal jövedelemnek lehet bevezetni. Erre válaszolni lehet, mert ez ábránd csak ábránd, de nem igazság. Schul Oszkár és társai problémájában még csak az a probléma, hogy Schul Oszkár és társai azt hiszik, hogy a város sódje probléma. Befejezett tényekkel állunk szemben. A város itt meghalt, mert halnia kellett és a halottat álmából ébresztés fel nem sirja. Rist sem sirja. Ez a halállal olyan abszolút, a szivervés úgy állt, hogy a felcsérnek csak egy kötelessége van immár: küldheti a halottmódot.

Meg kellett halni a romániai városoknak, mert Romániának nincs joga és módja ahhoz a luxushoz, hogy városokat tartson. A város drága szerető és a földtúr embernek nem telik színésznő-szeretőre. Az isteni diva nem szereti és nem bírja a trágya illatát.

Abban a kapitalista rendszerben, amely termelte a gépet és ugyanakkor kioltta a munkapad és a műhely-asztal mellől az embert, az agrárállamok városainak pusztulniuk kell. Az agrárius megél, megmarad és fennmarad, de a város, amelyben a kereskedő kereskedik és az iparos termel, a tisztviselő igazgat és a foglalkozások színesítik az élet szürkeségét, nem állhat fenn. Egyszerű matematika igazolja, amellyel szemben minden vita felesleges. A falu produktumainak értékét behengerelte a mechanizált mezőgazdaság többtermelése. A soktermelés! A mennyiségi termelés! A falu nem kap a mennyiségért jóformán semmit és így nem finanszírozhatja a város iparát és nem finanszírozhatja az állam adóját. Ezzel szemben a városnak enni kell: kenyér kell és saláta, hús és hagyma. A város kénytelen az agrárius termékeit megvásárolni és kénytelen az állam adó-követeléseinek eleget tenni. A város imígyen folyton fizet a falunak, de a falu sohasem fizet a városnak. A város varrógépjét és szekrényét elviszika adóba, a falu jószágját és terményét kaszával és kapával megvédi az adóval szemben.

Ez egyszeres! Ez a tiszta és világos helyzet nem tűr magyarázatokat és kiakasztja az álomlátásokat. A várost skalpálnak, állandóan és nap-nap mellett. A faluhoz nyulni sem mernek, ritkán sem, és sohasem.

A városnak maholnap hagymára sem kell, a falura nem virradhatnak olyan paljak, állandóan és nap-nap mellett. A faluhoz nyulni sem mernek, ritkán sem, és sohasem.

Ez az elmélet nem akar odakonkludálni, hogy a falut ilyen módon előbb-utóbb felveti majd a gazdagság, ez az elmélet csak odamutat, hogy a falut nem érheti agyon a szegénység. Arról, hogy

a falu meg ne gazdagodjék, gondoskodik Argentína és Kanada, az orosz dumping és a nyugati autarkia. Ők ott, nyugaton és a tengeren túl már régen huszonöt magot is termelnek, míg mi még mindig hat mag mellett rostokolunk. Az egyszeres mindössze annyit mutat, hogy Schul Oszkár és társai vehetik a koldusbotot, de Földtúr János változatlanul és rendületlenül megtartja a maga — koldustarisznyáját.

A mai élet gazdasági ideálja: megtartani, ami van. Ha semmi sincs, azt is megtartani. Inkább maradjon a semmi, sem minthogy még semmi legyen a semmi. A nyomorúságnak is vannak fokozatai és bár az utolsó öt év alatt százszerszer elmondottuk, hogy: „ennél rosszabb aztán már igazán nem lehet”, rácszemlünk, hogy ennél sokkal rosszabb is lehet még. Mindenki meg volna elégedve azzal, ha a mai nyomorúság nem mélyülne és a mai „bírhatatlan” legalább „ilyen” bírhatatlan maradna.

Száz millió esztendőnk óta változhatatlan törvény, hogy a tömegek a nagyobb gazdasági nyomás elől a kisebb gazdasági

nyomás területeire menekülnek. A nomád népek nem azért vándoroltak délre, hogy világot lássanak, hanem csakis azért, hogy legelőt találjanak. Az agrárállamok civilizált városai nem azért vándorolnak majd városról falura, mert falun jobb a levegő, hanem csakis azért, mert a falun legalább a bírhatatlan változatlanul bírhatatlan marad.

Ennek a népvándorlásnak el kell következnie. Még egy néhány kereskedelmi szerződés és nyomban el is következik. Azt a nemzeti ipart, amely még ma megvan és amelyet még ma fogyasztanak és amelyet még ma védenek is, nem védik majd tovább, mert Románia 85 százalékos agrár-lakosságának vérszegény ipari fogyasztására nagyon éhes a hübérr, aki nem azért adott a vazallusnak kölcsönt és aranyat, preferenciát és kontingenst, hogy az erőtlén hazai gyár éljen, hanem azért, hogy saját ernyedő exportja életre kapjon. Ezek a kereskedelmi szerződések, az engedélyezett kontingensek és a kegyesen nyújtott preferenciák kiveszik az agrár-államok városainak szájából az utolsó falatot és ha a legutolsót is kivették: menni kell falura.

Menni kell a hagyma után, amely a földben és nem a kofánál terem, a tojás után, amelyet a tyúk ad és nem a bodega, a betevő után, amelyért nem pénz kell, hanem „csak” munka.

Ez is egyszeres!

Es menjünk is. Menjünk, mert a város ma mit sem nyújt. Kétezer lejt nyújt meg hármát, meg ötöt havonta. Idegtépő cirkuszi produkciót és Frankl Móricnak is dicséretére való matematikai egyenletet nyújt. Ötöt el kell osztani husz felé, úgy, hogy hat maradjon!

A városnak vannak gyönyörei. Tagadhatatlanul vannak. Van villanya, amelyet lekapcsolnak, van fürdőszobája, ahonnan kilakoltatnak, van mozi, amelyhez csak éppen a belépőjegyünk nincs meg és van divatja és luxusa, amelyet a jól záró kirakat iven át képzeletben a testünkre vehetünk. Amit a város nyújt, az mind a másé, amit a falu nyújt, az mind a miénk. Es mert a fantaszták nem emberek és az alvajárók előbb-utóbb a bolondok-házába kerülnek, inkább vállalja a Ma embe-re, a mai városi éhes ember, a csomó hagymát és a karéj kenyeret a saját házában, mint az aszpikos halat és a maionnaizes salátát a — csemegeüzlet kirakatában.

Es végül csakis itt a megoldás már csak azért is, mert inkább beolvadhat az ország tizenöt százaléka az ország nyolcvanöt százalékába, mint tizenhatmillió falusi a kétféle városi polgárba.

Ez is egyszeres!

Es Schul Oszkárnak, valamint kétféle igen tisztelt és egyaránt szenvedő városi sorstársának ez is vigasztalás.

A parlament hozzájárulása nélkül, sürgősen

Egyharmaddal csökkentik a költségvetést

Drákói rendszabályok jönnek újabb fizetéscsökkentéssel

A kormányt erősen izgatja a tanárok kongresszusa

Bukarest, május 28.

Argetoianu pénzügyminiszter és Anghelescu bankkormányzó váratlan pénteki királyi kihallgatásának és a kihallgatással kapcsolatban indult lázas tanácskozásonk most már van valami magyarozatuk, ami részben megnyugtató, részben új izgalomba hozhatja a közvéleményt.

Pénteken este, a miniszterelnök lakásán, tanácskozáson gyűltek össze a miniszterek, de megjelentek a tanácskozáson a pénzügyminisztérium számvevőszéki osztályainak az igazgatói, sőt a többi minisztériumok számvevőszéki igazgatói is. Már ebből is látszik, hogy nem közönséges minisztertanácsról volt szó, hanem ennél sokkal többről...

SÜRGŐSEN VÉGRE KELL HAJTANI A KÖLTSÉGVETÉS CSÖKKENTÉSÉT...

A tanácskozáson nem a miniszterelnök, hanem a pénzügyminiszter elnökölt és vitte a szót. Mindenek előtt bejelentette, hogy a minisztertanács már régebben hozott határozatot arra, hogy indokolt esetben végrehajtsa a költségvetés revízióját és csökkentését.

Most itt az az „indokolt eset”. Annyira indokolt, hogy nem lehet kivárni az alkotmányos formákat, mint például a parlament hozzájárulását.

A költségvetést az eddigi összeg egyharmaddal föltétlenül csökkenteni kell és pedig tüntetően gyorsan.

Junius elsején már az új és csökkentett költségvetésnek kell érvényben lennie.

Argetoianu előterjesztése és bejelentése után a számvevőszéki igazgatók tették meg észrevételeiket. Nem kritikát kértek tőlük, hanem azt, hogy hogyan tudják elvégezni a rendelkezésükre álló rövid idő alatt a rájuk

háruló hatalmas munkát.

Erre ugyanis nyomban utasítást kaptak, miután a „minisztertanács” elhatározta, hogy szombaton reggel az összes minisztériumok fogjanak hozzá és két nap alatt hajtsák végre a maguk költségvetésének az egyharmad résszel való csökkentését.

Mit tesznek a minisztériumok?

Egyelőre a minisztériumokra van bízva, hogy a költségvetés csökkentése során melyik minisztérium hol és hogyan éri el az egyharmadrész megtakarítást. A közoktatásügyi minisztériumban azonban, ahol maga Jorga vette a kezébe a dolgot, már nagyon előrehaladt ez a munka s ez szemléltető példát nyújthat arra, hogy miképpen dolgoznak a többi minisztériumok is.

A miniszterelnök és közoktatásügyi miniszter így állította be a tételt: Valószínű, hogy elkerülhetetlen lesz a személyi kiadások csökkentése is, másszóval a fizetésszállítás. Ebben az esetben a minisztérium tisztviselői az alábbi alternatíva elé kerülnek:

1. Vegy beleegyeznek az eddigi fizetések 33 százalékkal való csökkentésébe, vagy
2. a tisztviselői létszám apasztása következik, amelynek során megfelelő számban bocsátanak el az újabban alkalmazott tisztviselők közül.

A közoktatásügyi minisztérium tisztviselői

inkább az első megoldást fogadták el. Valószínű, hogy a fizetéscsökkentés végigvonul mindazonokon, akik a közoktatásügyi tárca költségvetésének a terhére kapták a fizetésüket.

Más lehetőségek is vannak még:

1. Több elemi iskolai tanítói állás van üresedésben, amiről már a hiányos pályázati felhívások is megjelentek. Ezeket most nem töltik be.
2. Létszámapasztások lesznek a tanári karokban is.
3. Apasztani fogják az egyetemi tanárok és alkalmazottak létszámát is.

Jorga miniszterelnök és közoktatásügyi miniszter már magához is rendelte az egyetemi dékánokat.

„KOLLEGA URAK!”

Említettük már, hogy Jorga miniszterelnök meggyőzése után a minisztertanács engedélyezte a Tantestületek Országos Szövetségének holnapra, vasárnapra bejelentett kon-

gresszusát. Politikai körökben izgatott érdeklődéssel várják, hogy mi is fog történni ezen a kongresszuson. Izgatott maga a kormány is, amely csak azért engedélyezte a gyűlést, hogy elejét vegye a még nagyobb botrányoknak.

Jellemző fényt vett a kormány idegességére az a nyílt levél, amit Jorga miniszterelnök intézett a sajtó utján a kongresszus tagjaihoz. A megszólítás ez:

„Kolléga Urak!”

Ezután a megfeszítő hangú megszólítás után a miniszterelnök kifejezi azt az aggodalmát, hogy a kongresszus politikai célok szolgálatába kerül. Előre tudja, hogy a fizetések késedelmes kiutalása miatt fognak panaszkodni. Nem vitatja el, hogy emiatt valóban van ok a panaszra. Felhívja azonban a „kollégák” figyelmét annak a becsületes és őszinte számbavételre, hogy ő milyen körülmények között vette át az ország vezetését. Ime:

1. Olyan országot talált, amely jövedelmének 50 százalékát külföldi adósságai kuponjainak beváltására kellett fizesse.

2. Talált egy egyezményt is, amely a külföldi kuponok beváltását becsületbeli kötelességgé tette.

3. Talált tisztviselői kart, amely számban messze túlhaladta az ország tényleges szükségletét. Általában a túlméretezés volt a jellegzetes sajátság az egész vonalon.

4. Az iskolában a politika uralkodott és kívánta az áldozatokat.

Pénzügyi téren nem érhetett el tartós sikereket, mert ennek nem volt meg a lehetősége. Ahol azonban dolgozhatott, mint például a közoktatásban, ott dolgozott is: megszabadította az iskolát a politika mélyétől, kezdeményező, szabad és erkölcsös nemzeti intézménnyé tette.

A nyílt levél további során felsorakoztatja Jorga az összes érdemeit, tudóshoz illően követve azt az egyiptomi szokást, amely táblára írta az elhunyt összes érdemeit, jó cselekedeteit, érdemeit. És idézte, sőt magára idézte azt a latin közmondást is, amely szerint: „A halottól csak jót, vagy semmit” se mondhatok azon a félelmetes kongresszuson.

Hogyan néz ki a valóságban a „távirati beszélgetés“

Brassó, május 28.

Néha akad olyan újítás is nálunk, a mit az első pillanatban a közvélemény örömmel üdvözölhet. Igaz, hogy ez nagyon ritkán fordul elő. És, ha nagyrítkán elő is fordul, az öröm csak addig tart, amíg az elméletileg bejelentett és örömfakasztó újítást kezdik gyakorlatilag is bevezetni.

Ilyen például legújabbán a nagy garra meghirdetett „távirati beszélgetés”. A naiv és hiszékeny sajtó, amely kapva kap az olyan ritkán jelentkező megdicsérhető újításokon, úgy konferálta be a postai vezérigazgatóság ötletét, hogy a nagyközönségben megcsurrant az utána való kívánczóság.

Arról volt szó, hogy a posta most már konkurrenciát fog csinálni a telefonnak, hiszen a telefon nem a miénk már. Lehetővé teszi, hogy távirati úton beszélgetéseket folytathassunk le.

A távirász lekopogja ügyesen, amit én mondok, azt a másik állomáson levelezik és felolvassák annak, akivel beszélgetek. A beszélgetésről szóló távirat-szalagot pedig megkapom én is és a másik fél is. Próbálja csak meg letagadni a kijelentéseit! Hiszen ez még jobb és biztonságosabb, mint a telefonbeszélgetés, amelynél a szó elrepül s később mindketten úgy magyarázhatjuk, ahogy akarjuk!

Nagyszerű állapot, kitűnő újítás, ami dicséretére válik Romániának. Azaz, pardon! Nagyszerű állapot lett volna, ami dicséretére válhatott volna a román postának.

Csak hogy: a sajtó most tisztelettel visszaszivja azokat a dicsérő kommentárokat, amiket annak idején az ötlet beharangozásánál könnyelműen előlegezett. Mert ime, elérkeztünk a gyakorlathoz s a gyakorlat így fest:

1. A táviratilag beszélni kívánónak előre írásban kell benyújtania azt, amit akar. Hát ez beszélgetés? Hiszen ha én hívok fel valakit, akkor talán még tudom, hogy mit akarok mondani, de ha engem hív fel valaki, honnan tudjam előre, hogy mit fogok felelni neki, amikor azt sem tudom, hogy mit hállok tőle?

Hát persze! Azt akarja bizonyára a posta, hogy én nyomban kezdjem ott megfogalmazni azokat a feleleteket, amiket írásba való foglalat nélkül két másodperc alatt elmondanék, leírni azonban, a tisztviselőnek átnyújtani, annak esetleg még egyszer felolvasni, hogy értesse, mindez legalább öt percre kerül.

2. Ha a telefonnál akarunk konkurrálni a „távirati beszélgetés”, úgy ennek első feltételé, ugyebár az lenne, hogy olcsóbb legyen a telefonál.

A díjszabás azonban nem szavankint, hanem percenkint, vagyis időre van megállapítva.

(Lásd kellő meghökkenéssel az első pontot!) A beszélgetés ára tehát nemcsak az én mondanivalóim hosszától, hanem a tisztviselő ügyességétől, jártasságától és jóakarától függ. Az ügyes és jóakaratu tisztviselő sokkal hamarabb le tudja adni az anyagot, mint a kevésbé ügyes és esetleg rosszakaratu, morózus tisztviselő, aki minden felet úgy tekint, mint nyugalma megháborítóját.

Hát most ennyi furcsa esetlegességtől függjön az, hogy mennyit kell fizetnem az ugynevezett „távirati beszélgetésért”, ami már nem is beszélgetés?

Sajnos, egyelőre azt kell megállapítanunk, hogy az újítás gyakorlatilag már nem is újítás. Nem olcsóbb és gyorsabb, mint a telefonbeszélgetés, pedig így volna értelme csak. Még abba is beleegyeznénk, hogy legalább olcsóbb legyen, ha nem gyorsabb. Vagy: legalább gyorsabb legyen, ha nem olcsóbb.

Igy, ahogy van, csak a reményünk marad, hogy talán mégis kialakulhat belőle valami, ha az illetékesek komolyan veszik és valóban újítást csinálnak belőle. Például szavankint és nem időre számítják a beszélgetést.

Azzal, hogy világosságban fekszünk le, kétszázmillió lejt takarít meg az ország

A nyári időszámítási rendelet szülőapja megindokolja, mire volt jó az óramutató előtolása

Temesvár, május 28.

Érdekes dolgot tudunk meg Valcovici közlekedésügyi miniszter egy kijelentéséből, amelyet Temesváron tett, ahova tegnap érkezett meg és ahol az újságírók megkérdezték tőle, miért vitte vissza az időt egy órával.

— Azért vittem vissza — felelte a nyári időszámítási rendelet szülőapja,

— mert így még világosságban fekszünk le és ezáltal kétszázmillió lejt takarítunk meg a villanyról.

A közlekedésügyi miniszter egyébként ismét az országutakat járja és a rossz utak javítását igéri. Ma Lugosra és Karánsebesre ment ki, holnap is tesz néhány kirándulást, azután pedig visszatér Bukarestbe.

Ma kezdte meg a brassói törvényszék a Cetatea Bank bűnügyének tárgyalását

A bank ma is jól áll, mondja a vádlott igazgató

Brassó, május 28.

Élénk emlékezetében él még a közvéleménynek az a per, amelyet most egy éve a Cetatea Bank igazgatója és több igazgatósági tag ellen hűtlen kezelés miatt tettek folyamatba és amelynek kezdetén általános feltűnést keltett Crisan György, volt államtitkár is letartóztatva egy napra a brassói ügyészség.

A nagy port felvert bűnügyben ma tartotta meg a főtárgyalást a brassói törvényszék Enescu-tanácsa. Josif igazgatót négy ügyvéd védte ama tizennégy vádponttal szemben, amelyet az ügyészség ellene emelt.

Kihallgatása során Josif igazgató hangoztatta, hogy a Cetatea Bank vezetésében semmiféle szabálytalanság nem fordult elő, a bank aktív, sőt a per megindítása óta is közel hetvenmilliónyi betétet fizetett vissza, 17 millió lejt kamatot a Nemzeti Banktól élvezett hi-

telek után és ráadásul 30 millió lejt még ki is helyezett.

Ez mutatja, hogy a bank nem szüntette be fizetéseit, amint ezt a vádirat állítja és sem maga nem kért kényszeregyezséget, sem más csődöt ellene.

Josif szerint az egész per nem más, mint politikai hajszá, amelyet a tavaly júniusi választások előtt érdekelt politikusok indítottak azért, hogy a közvélemény előtt kompromittálják a nemzeti parasztpárt mindama vezetőegyniségeit, akik tagjai voltak a bank igazgatóságának.

Egyébként ő, Josif már régen nem nemzeti-parasztpárti, ellenkezőleg, éppen amiatt gyűlt meg a baja az igazgatósággal, mert liberális orientációval gyanúsították.

A vádlott bankigazgató kihallgatása után a tárgyalás folytatását a késő délutáni órákra halasztották.

MOST JELENT MEG!

Szerzője az ismert budapesti ideg orvos

DR. GARTNER PÁL

(a Steinhertz-Fischl bűnbör orvosszakértője)

Lelkibetegségek keletkezése és gyógyítása

A 176 oldalas, vaskos munka tartalomjegyzékéből:

BEVEZETÉS A MODERN LÉLEKTANBA. (Az egyes lélektani iskolák. — Konfliktus-tan. — Az álomról. — A lélekelemzés általános emberi jelentősége stb. stb.)

A SZORONGÓ ÉS FÉLELMŰ ÁLLAPOTOK KELETKEZÉSE ÉS GYÓGYÍTÁSA. (A szorongás. — Az iszony. — A lelki gyógyítás irányelvei. — Megőrüléstől való félelem analízise. — Hirtelen haláltól való félelem. — Térizony analízise. — Álmatlanság. stb. stb.)

KONVERZIÓS TÜNETEK KELETKEZÉSE ÉS GYÓGYÍTÁSA. (Szervi tünetek, szervi elváltozás nélkül. — A lélek szervi beszéde. — Lelki eredetű szív-, gyomor- és bélbajok analízise. — Hipocondria analízise. — Dadogás analízise. — Az epilepszia lelki gyógyítása stb. stb.)

A SEXUÁLIS ÉLET FIZIOLÓGIÁJA. (A gyermek szexualitása. — A nő biológiai tragédiája. — A férfításadalom erkölcsi paradigmái.)

A SEXUÁLIS ÉLET PATOLÓGIÁJA.

FUNKCIÓZAVAROK FÉRFIÁKNÁL. (A normális potencia feltételei. — A különböző fajta potenciazavarok. — Potenciazavarok analízisei. — Álomértelmezés stb. stb.)

FUNKCIÓZAVAROK NŐKNEL. (A nő szexuális fejlődése. — A frigiditás. — A hatalmi vágy szerepe a nő lelki életében stb. stb.)

A DEPRESSZIÓS ÁLLAPOTOK ÉS AZ ÖNGYILKOSSÁG LÉLEKTANA. (A melancholia és a gyászállapotok lélektana. — Öngyilkos analízise. — A halálószton stb. stb.)

Kapható

Ára 117.— Lei.

Brassói Lapok Könyvosztályában.

A nap

Süketnémák

Az, hogy a tudomány lassankint megváltja az emberiséget, soha nem dokumentálódott meggyőzőbben és meghatározóbban, mint a minap a kassai rádióleadó állomás stúdiójában.

Röviddel ezelőtt a stúdióba elvitték a süketnémák intézetének növendékeit. E szerencsétlen emberek fájdí szívével állottak a mikrofonnal szemben, melynek értelméről és lényegéről soha fogalmuk sem lehet, melynek pompás mechanizmusa az ő részükre soha semmi szépséget nem szolgáltathat, mely mindörökké megfejtethetetlen, megsejthetetlen misztérium marad az ő részükre. A rádió lényege a hang és a ritmus: tehát éppen olyanvalami, ami a süketnéma számára a világ egyetlen felfoghatatlan jelensége.

A beszédet ugyan megértik valamennyire, de a hang nem muzsika nekik, hanem a száj különböző orgánumainak mozgási viszonylata. A mi részükre az a szó, hogy Istenem, a kellemes összefonódó hangok egysége. Az ő részükre viszont ilyen elemekből tevődik össze:

1. A két ajak ideges mozdulattal lefelé felhúzódik és a fogsorok között szűk nyílás keletkezik.

2. Az ajkak kráterszerűen összekerekednek és a fogak összecsapódnak.

3. A kráter elnyulik, a fogak szétugranak és kikandikál közülük a nyelv hegye.

4. A száj szélesre tágul.

5. Az alsó ajak neurozist kap, a nyelv odatapad a felső fogorhoz.

6. A száj ismét szélesre tágul.

7. Az ajkak erőteljesen egymásra csapódnak.

A süketnémák a szemükkel hallanak. A beszédet az ajkáról olvassák le. Bonyolult szájdinamikai műveleteket kell részükre bontaniuk és egységbe kapcsolniuk, hogy akár a legegyszerűbb, legmindennapi szót is megérthessék.

Nem különös tehát, hogy fájdí szívével állottak a mikrofon előtt, melynek nincs szája, hogy mozogjon s így az egész emberiségnek a kultúra és szépség csudálatos kincsét jelenti, egyedül a süketnéma számára hideg, tragikus fémdarab.

A stúdió igazgatója ekkor dőre szélelyből, meddő és értelmetlen kíváncsiságból hallgatót tett a süketnémák fölére. Azután olyan rettenetes erősséggel, amit egészséges ember nem viselhetne el, valami gramofon-zenét közvetített.

S megtörtént a csoda.

A szerencsétlen gyermekek arcán egy pillanatra a pokoli rémület kifejezése tükröződött vissza, majd a félelem lassan-lassan elsimult és a tágranyított szemekből ellenállhatatlan erővel könnyek buggyantak elő.

Hallottak.

Életükben először hallottak. S az első hang, amely elért halottnak tetsző érzékeikhez, muzsika volt.

Tették önkéntelenül hajladozni kezdett s miként egykor az ősember cselekedhette a legelső ütemre, félszeg és részeg mozdulatokkal harminc süketnéma gyerek táncolni kezdett a mikrofon előtt.

Később beszélni kezdetek hozzájuk. A zörejt meghallották, de a szavakat nem értették meg. Hiszen nekik a beszéd nem a hang ezerszínű modulációját, hanem csak a száj-szervek különböző eltorzulását jelenti. Azonban néhány hét csak és éppen úgy értenek és hallanak, mint mi. Megmenekednek az örök csend sötét birodalmából, mely már életükben is az elmúlás ördögi lényegét inkarnálta bennük. Megismerik azt a csudálatos világot, amit hang jelent s a hangon keresztül létünk eloiselhető részét: a kulturát.

Egy rettenetes lidércnyomás után szabadon és boldogan lélekeznek fel.

A kassai stúdióban az emberi tudás aratott győzelmet az ember eredendő tragédiája felett. A süketnéma valamennyire a halál jegyese. Az Élet a mikrofonon keresztül felrobbantotta e Csontos Úr egyik arzenálját.

Nincs kétség benne, hogy sorban következnek majd a nagy Kaszás többi vereségei is.

S nincs kétség abban sem, hogy egyszer valamennyien odakerülünk egy csudálatos mikrofon elé, melynek szavát nem érijük meg, mert érzékeink halottak a magasabbrendű élettel szemben. De fölünkre teszik majd a megozó kagylót és felcsendül bennünk a nagy-szerű dallam, felbabadván benne osto-ba urak és nyomorult szolgák mind a hányan, s a régi emberből megszületik az Új Ember, mint ahogyan a kassai stúdióban új világra és új életre ébredtek a kolduskodó kis süketnémák.

(m. i.)

Románia Budapesten részvétét fejezte ki a magyar aviatikát ért szerencsétlenség felett

A Házban Mussolinit és Olaszországot ünnepelték

Budapest, május 28.

Tegnap délelőtt

Grigorcea, Románia budapesti követe, megjelent a külügyminisztériumban, ahol kormányának nevében részvétét fejezte ki afelett a megdöbbentő szerencsétlenség felett, amely a magyar aviatikát Endresz és Bitai lezuhanásával érte.

Ugyancsak tegnap tett részvétlátogatást a külügyminisztériumban Jovan Dusic, Jugoszlávia budapesti követe is.

A Ház pénteki ülésének egyrészét is a lezuhant pilóták emlékének szentelték. Károlyi Gyula gróf miniszterelnök bejelentette, hogy

az olasz kormány az elpusztult „Justice for Hungary” helyébe egy hasonló gépet ajánlott fel a magyar nemzetnek.

A miniszterelnök bejelentését lelkes éljenzéssel vették a képviselők tudomásul és percekig éltették Olaszországot és Mussolinit.

Junius 4-ig nem jöhet be magyar footballcsapat Romániába

Elmarad a vasárnapi Nagyvárad válogatott — BLASZ mérkőzés

Nagyvárad, május 28.

A román-magyar sportkonfliktusnak — bár hivatalos közlés szerint már nyugvópontra jutott — még mindig vannak utórezgései. A BLASZ (Budapesti Labdarúgók Szövetsége) még szerdán megállapodott a nagyváradai válogatottal, hogy vasárnap mérkőzést játszik velük Nagyváradon. Annál váratlanabban hatott a nagyváradiak ma érkezett távirata, amely arról értesíti a BLASZ-t, hogy

A távirat alapján a BLASZ indítványozni fogja a román csapatnak az Amatőr-kupából való kizárását.

Másoldalról szerzett értesülés szerint félreértésről van szó, mert Lucchide állítólag csak azt közölte a nagyváradiakkal, hogy

junius 4-ig nem játszhatnak magyar csapattal, miután csak junius 4-én fog összeülni az a bizottság, amely a román-magyar sportkonfliktus anyagát vizsgálja.

Formai okokról volna tehát csak szó és junius 4-ike után a mérkőzés lejátszható lesz.

Aki a munkanélküliség ellen küzd, arról — ujjlenyomatot vesznek

A temesvári munkásság egységakciója egyelőre a rendőrségen folytatódott

Bezárják a munkás segély-egyesületet

Temesvár, május 28.

Jelentettük tegnap, hogy a marosvásárhelyi munkásság összefogott a munkanélküliség leküzdésére és pártpolitikára való tekintet nélkül igyekszik ezt a borzalmas rákfenét úgy enyhíteni, ahogyan a fővárosban. A munkásság egységakciója, mindenekelőtt a közmunkák megindításának kérésével és a nyolcórás munkaidő fokozottabb ellenőrzésével. Annál kinosabb feltűnést keltett, hogy a rendőrség,

lével, akit őrizetbe vettek, elbocsátották őket a rendőrségről.

A munkásság körében érthető megbotránkozást keltett a rendőrség eljárása és nem tudnak napirendre térni felette.

Ugyancsak ma zárta be a temesvári rendőrség a háromnapos elzárás megalkult munkásság-egységakció temesvári fiókját, amely éppen szombat este akart hatvan szegény gyermeket felruházni és 38 árvízkarosult között pénzesegélyt kiosztani.

A rendőrség ebben az esetben azt a magyarázatot adta, hogy

a belügyminisztériumtól szigorú rendelkezést kapott mindenféle hasonló munkásegységlet feloszlására.

A temesvári munkás-segély összes iratait elkobozták és a házban lakó Weiszberger Lajos tisztviselőt letartóztatták.

Gyógyíthatatlan betegség, vagy deficit — a nagyszebeni katonai számvevőhivatalban?

Lepedőbe csavarva, bérkocsin vitték a kórház hullakamrájába az öngyilkos Constantinescu kapitány holttestét

Nagyszeben, május 28.

A Nagyszebenben állomásozó katonaságot feltűnést keltő öngyilkosság esete foglalkoztatja. Tegnap este hétértájában lakásán szolgálati revolverével szájába lőtt Constantinescu Stefan harmincnégy éves számvevő-kapitány és azonnal meghalt.

Constantinescu kapitány nem hagyott hátra semmiféle bucsulevelet, úgy, hogy halála okát csak kombinálni lehet. Egyesek azt rebesgetik, hogy gyógyíthatatlan betegségben szenvedett és ezért kereste volna a halált, mások viszont arról tudnak, hogy szolgálati kellemetlenségei voltak.

Felettese mindenestre vizsgálatot indítottak a számvevő-ségi hivatalban, ahol Constantinescu dolgozott és ez a vizsgálat fogja kideríteni, hogy betegségén kívül volt-e mástermészetű indok is Constantinescu kapitánynak az öngyilkosságára.

A kapitány halálával kapcsolatban egyébként rendkívül kinosan hatott, hogy

a nagyszebeni kórház, ahova Constantinescut szállították, nem rendelkezik hullaszállító kocsival és ennek hiányában, lepedőbe csavarva egy bérkocsin vitték az öngyilkos kapitány holttestét a kórház hullakamrájához.

Danzigban puccs készül

Páris, május 28.

A francia főváros sajtója növekvő nyugtalansággal figyeli a danzigai helyzetet. A Temps megállapítja, hogy egyesek puccsterveket készítenek elő annak a véleménynek ad kifejezést, hogy egy esetleges megmozdulást a nagyhatalmak a versaillesi békeszerződés súlyos megsértésének tekintenének és közbelépésükkel igyekeznének a jelenlegi helyzetet továbbra is biztosítani.

O, kérem, az a kicsi héttonnás tank is nagyon jó!

Ceszerelési vita Genfben

Genf, május 28.

Jellemző, szomorú vita folyt le tegnap a leszerelési konferencia ülésén. Napirenden a tankok szerepeltek. Az angolok azt javasolták, hogy a tankokat osszák három csoportba: könnyű, közép súlyú és nehéz tankokra és

csak a nehéz tankokat nyilvánítsák támadó eszközöknek.

A francia delegáció ebbe nem akart belemenni. Felhozták, hogy a hét tonnás tank is nagyon jól felhasználható támadó-

eszköznek.

Erre az angolok gunyosan megjegyezték, hogy talán jó lenne, ha a franciák szortíroznák az összes tankfajtákat.

Ezután a bejelentés után az angol delegáció kijelentette, hogy a további tankvitában nem vesz részt.

A franciák erre hivatalosan közölték, hogy az angol tankálláspontot elutasítják.

Mire az angolok? Kivonultak tüntetőleg a teremből.

Dr. Popper bankigazgató öngyilkossága még mindig izgalomban tartja Nagyváradot

Pincas lőrészvényes 1300 lej nyugdíjjal akarta menesztetni Popper-t

A bank új rezsimje 8 tisztviselő menesztésével kezdte tevékenységét

Nagyvárad, május 28.

A nagyváradai Egyesült Bank és Takarékpénztár vezérigazgatójának

dr. Popper Ákosnak tragikus öngyilkossága még mindig izgalomban tartja a város lakosságát.

Ma már nem titok többé, hogy a nagyváradai pénzpiac és társadalmi életben közismert és nagyrabecsült vezérigazgató miért vette kezébe a revolvert és miért röptetett golyót a fejébe.

Kiderült ugyanis, hogy

a bank szerda délutáni közgyűlésén Pincas igazgató azt indítványozta, hogy Popper Ákos dr. nyugdíját, amelyet már egyszer 15.000 lejben állapítottak meg, 1300 lejre szállítsák le.

Minden jel arra mutat, hogy ez a körülmény robbantotta ki Popper dr. végeztetés elhatározását, amelyre a lelki állapot már régen előkészítette az a kiméletlen és lelketlen hajszát, amelyet Pincas és

Seitan Jonel indítottak ellene.

A bank igazgatósága egyébként Popper Ákos dr. temetése után ismét értekezletet tartott s azon

az Egyesült Bank ügyeinek intézésével Seitan Jonelt bízták meg.

Seitan tehát elérte a célját és ő lett a bank vezérigazgatója.

Az új rezsime kissé erőszakos nyitányal kezdette meg munkásságát az Egyesült Bankban.

Pincas igazgató szombaton délelőtt közölte, hogy az igazgatóság 8 tisztviselőt le fog építeni.

Azt is közölte, hogy az igazgatóságnak teljesen mindegy, hogy kik mennek el s éppen ezért

a tisztviselőkre bízta, hogy jelöljék ki maguk közül azokat, akiket feleslegesnek tartanak.

A tisztviselők között az új rezsime bemutatkozása nagy izgalmat váltott ki.

Már a belőrők se hiszik...

„Kérjük a tisztelt belőrő urakat, ne fáradjanak, mert értékeinket nem itt, hanem a bankban tartjuk“

Izgalmas éjszakai rajtaütés egy budapesti vegyikereskedésben

Budapest, május 28.

A Csáky-utca 9 sz. alatt levő Schulhof és Társa vegyikereskedés üzlethelyisége felől a ház portása pénteken éjszaka gyanus zörejt hallott. Értesítette a cég tulajdonosait, akik rendőrt hívtak és most már együttesen hatoltak be az üzletbe.

Legnagyobb meglepetésükre a világot nem tudták meggyújtani, mert amint rövidesen megállapították, valaki elvágta a vezetéket.

Lámpák világánál és fáklyafénynél vizsgálták át tehát a helyiséget, amelynek mélyén két gyanús alakot vettek észre. Nemsokára kiáltást hallottak:

— Menekülj, mert észrevettük. Én majd elintézem magam!

A következő pillanatban a háttérből előlépett az egyik alak,

revolvert rántva a rendőr felé lőtt, ez

a golyó azonban nem talált, majd önmagát lötte mellbe.

Ezt a zűrzavart felhasználva, társa egy hátsó kijáraton időközben elmenekült. Az öngyilkos betörőt kórházba szállították, ahol megállapították, hogy Lepényes Gyulának hívják, huszonegy éves lakatos, ismert kasszafuró.

Erdekes egyébként, hogy ebben az üzletben már többször betörték, úgy, hogy a főnökök már régebben egy táblát illesztettek a bejáratához, amelyen ez olvasható:

„Kérjük az igen tisztelt betörő urakat, ne fáradjanak, mert értékeinket nem itt, hanem a bankban tartjuk.“

Ugyálszik, a betörők ezt nem hitték el és azért próbálkoztak.

Lepényes állapota életveszélyes.

Ábel, hol vagy?

„Ábel a rengetegben“

van, az életet tanulja és a maga lábán járni, hogy titeket is megtanítsom.

Hét nap múlva, junius 4-iki számunkban kezdjük közölni

Tamási Áron

új eredeti regényét. Ennek a címe ez:

„Ábel a rengetegben“

Ujabb közbirtokossági botrány Csikmegyében

Hol késik a közbirtokossági szindikátus?

Csikszereda, május 28.

Ujra közbirtokossági botrány foglalkoztatja csikmegyét. Péter József és néhány társa, csiksomlyói lakosok, feljelentést tettek a járásbírósnak Péter Imre közbirtokossági elnök és Márkos Ignác pénztárnok ellen. A feljelentés szerint a vezetőség minden kitermelési engedély nélkül 1200 darab szálát adott el Lampert csikszeredai fakereskedőnek a köz tulajdonát képező erdőből. A kitermelés határidejét május elsejében állapították meg, viszont kitermelési engedély még a mai napig sincs, noha a vételárból 173 ezer lejt felvettek. A kitermelési engedélyt egyébként olyan szerencsétlen helyzetben van, hogy annak megszerzése többbe kerül, mint az eladott fa értéke, másrészt a kötött szerződés is példátlan, mert úgy szól, hogy a fakereskedő azt az 1200 darab szálát vágathatja le az erdőből, amelyik neki éppen tetszik. A fakereskedelemben példátlan az ilyen megállapodás, hiszen a fák köbtartalma hatalmas eltulodásokat mutat.

A csikszeredai járásbíróság kivizsgálta az ügyet és felfüggesztette a régi vezetőséget. Új elnökké Pálffy András nyugalmazott jegyzőt nevezte ki, pénztáros Bartalis Lajos lett. Most már csak az átvétel, illetve az átadás volt hátra, ezt azonban az új vezetőség csak a járásbíró jelenlétében volt hajlandó megejteni. Az új vezetőség tartózkodása a további fejleményekben leli magyarázatát. A járásbíró meg is jelent, megjelent a régi elnök is, ez azonban kijelentette, hogy a maga részéről átadhatja a levéltárt, de a pénztárt nem, mert a pénztáros jelenleg Bukarestben tartózkodik. A járásbíró ezt tudomásul vette, az új vezetőség azonban nem.

Rövidesen sikerült ugyanis megállapítani, hogy az állítólag Bukarestben tartózkodó pénztáros a csiksesői mezőn sétált addig, amíg a járásbíró el nem tűnt a láthatárról.

Harmadnapra aztán mégis csak sikerült előkeríteni a pénztárost, a pénztárban azonban 18 ezer 191 lej hiányt találtak. Ezenkívül egy 210 ezer lejes nyugta mellől hiányoztak az igazoló iratok. A régi vezetőség azt mondja, hogy ezt a pénzt kijárásért fizette, közgyűlési határozat nélkül. Kitént azonban az is, hogy a volt elnök 20 ezer lejt, a pénztáros pedig 17 ezer lejt vett kölcsön a pénztárból ugyancsak minden közgyűlési határozat nélkül. Így aztán érthető volt, ha a néhány héttel ezelőtt eladott 1200 szálfa előre felvett árából a pénztárban nem maradt semmi.

A járásbíróság helyszíni vizsgálatot rendelt el. Utána bizonyára az ügyészségi beavatkozás következik. Hol van már az a közbirtokossági szindikátus, a mely elejét vehetné ezeknek a sorozatos és nagyon szomorú visszaéléseknek?

A csikkarcfalvi variáció.

Nem mindennapi eset verte fel a csikmegyei közvélemény érdeklődését. Semmitőszéki főfelügyelő szállott ki Csikkarcfalvára, hogy vizsgálatot vezessen le az ottani közbirtokossági ügyekben.

Az előzmények eléggé ismeretesek az újságolvasó közönség előtt. Közel két éve már, hogy a csikkarcfalvi közbirtokosság egyik lelkiismeretlen tagja haj-

szát indított az akkori közbirtokossági vezetőség ellen. Búvádi feljelentést tett, amelynek nyomán a vezetőség két tagja hat hónapig ült vizsgálati fogságban. Végül is a marosvásárhelyi tábla állapította meg, hogy a bűnügynek semmi helye nincs a vádlottakat szabadlábra helyezésre.

Ez alatt a hat hónap alatt azonban, a míg az ügy az igazságszolgáltatás útjait járta, sok minden történt. Többek között az, hogy a közbirtokosság élére került feljelentő, Both Ágoston, barátja, Vasu ügyvéd utján peresítette az összes környékbeli gazdákat, akiknek a közbirtokosságnál váltótartozásuk volt. Ezek az ügyek is eleget hoztak Vasunak, főjövendelme azonban magából a bűnügyből volt, abból a bűnügyből, ami a marosvásárhelyi tábla megállapítása szerint nem

is volt bűnügy. Több, mint egy millió lejt hajtattott fel a közbirtokosságon, a melynek nevében az új „parancsnok”, Both Ágoston a megbízást adta és éppen neki adta.

A két meghurcolt ember szabadlábra helyezése után a régi vezetőség egyenesen az igazságszolgáltatás felé fordult. Feljelentésében olyan kérdéseket tett fel és olyan adatokat állított sorba, hogy az igazságszolgáltatás indokoltan látta a közbelépést. Így érkezett most a Semmitőszék egyik főfelügyelője Csikkarcfalvára, hogy tisztázzon bizonyos nagyon kényes és nagyon jellemző kérdéseket. Többek között: hogyan történhetett az, hogy az alaptalanul indított hajszát nyomán az illetékes járásbíró éppen a feljelentő Bothot és társait állította a közbirtokosság élére, holott a feljelentés anyaga tisztázva egyáltalában nem volt még s így jogosan feltehető volt az a gyanu, hogy valóban hajszáról van szó? Miként történhetett az, hogy Vasu ügyvéd a maga kénye-kedve szerint, a közbirtokosság akarata ellenére, amelyek kapcsolatosak voltak az igazságszolgáltatás kezében levő ügygel? Hogyan történhetett az, hogy a törvénytől elvonult elnök soron kívül többször szerepelt azokban a tanácsokban, amelyek ezt az ügyet tárgyalták, amikor ez

nem nevezhető éppen perrendtartászerűnek?

A semmitőszéki főfelügyelő megérkezése után táviratilag hívták össze az összes feljelentőket, a csikkarcfalvi közbirtokosság volt vezetőségét, Both Ágostont és társait és Vasu ügyvédet is, akiknek ebből a hajszából olyan képtelenül zsiros haszna volt.

A kihallgatások már megkezdődtek. Eredményük elé óriási érdeklődéssel tekint Csikmegye közvéleménye. Az érdeklődésnek megvan a maga súlyos magyarázata: a csikkarcfalvi bevált recept nyomán már más közbirtokosságoknál is kezdődött ilyesféle akció: valaki feljelentő a régi vezetőséget, a járásbíró a feljelentőt bizza meg a közbirtokossági ügyek további vezetésével, a feljelentő Vasu ügyvédre bizza a peres ügy viteleit — s aztán? Aztán, ha a feljelentés valótlan dolgokat is tartalmaz, nem tesz az semmit, mert közben az ügyvéd, többnyire Vasu, lekaszt néhány százezert lejt, ha nem többet, a közbirtokosságról. A csikkarcfalvi eset olyan felháborító és csunya, összeesküvésszerű hajszát a közvagyon megkárosítására, hogy valóban indokolt a könyörtelen semmitőszéki vizsgálat.

Ausztriában ismét kiélesedett a harc a szocdemek és jobboldaliak között

Bécs, május 28.

Az ausztriai nemzetgyűlés pénteki ülésén megtörtént az első komolyabb összecsapás a szociáldemokraták és a jobboldal között. A kormány-nyilatkozat vitájában ugyanis Bauer dr. szociáldemokrata éles támadást intézett a kormány ellen. Azt hangoztatta, hogy a szélsőjobboldali fasiszta elemek jelenléte a kormányban egyenesen provokálja a többségi pártot, amelynek soraiban összeférhetetlennek tartják, hogy Rintelen közoktatásiügyi miniszter Stájerországban tartományi főnök is legyen. Bauer dr. ezután bejelentette, hogy a

szociáldemokrata párt megkezdi a legkiméletlenebb harcot a kormány ellen.

Beszédében igen éles kifejezésekkel említette Miklas szövetségi elnököt, amiért az elnök rendreutasította, a szociáldemokraták pedig megtapsolták.

A szociáldemokraták és a nemzeti szocialisták gyűlölködése véres utcai harcban robbant ki Innsbruckban. A nemzeti szociálisták a Höpping nevű külvárosban gyűlést tartottak, amikor hirtelen egy csoport szociáldemokrata munkás nyomult a gyűlésterembe és megzavarta a szónokokat. Künn az utcán pedig egy nagy tömeg szociáldemokrata munkás várakozott. Amikor a nemzeti szociálisták látták, hogy a gyűlést nem folytatathatják, kivonultak az utcára. A két csoport pillanatok alatt kövekkel, botokkal, késekkel támadt egymásra.

A véres közelharcban egy fiatalembert az utcán agyonszúrtak. Több százan súlyosan megsebesültek. A mentők 36 súlyos sebesültet szállítottak kórházba, ahol heten a halállal vívódnak.

A nagyszebeni halálos poilon története a bíróság előtt

Izgalmas tárgyalás egy mozgalmas téli éjszakáról

Nagyszeben, május 28.

Rendkívüli érdeklődés mellett kezdte el tárgyalni tegnap a nagyszebeni törvényszék azt az emlékezetes konfliktust, amely egy százszobkából és egy román katonatisztek által társaság között ez év február 12-én a szebeni Raspop-vendéglőben keletkezett és amelynek áldozata Corneliu Căpeanu 16-ik lovasezredbeli főhadnagy lett.

Az említett estén, amikor egyébként rendkívül hideg uralkodott, a Raspop-vendéglőben vacsorázott Teodorescu kapitány, akinek az asztalához ült le később Căpeanu főhadnagy. A tiszt egy liter bort és egy spricert ittak meg, majd amidőn fizetésre került volna a sor, Teodorescu kapitány azt mondta Klein Aladár pincérnek, hogy nincs pénze, Căpeanu pedig kijelentette, hogy neki van ugyan pénze, de még egy leányhoz megy és arra kell. Szóváltás keletkezett, amibe a pincér pártján, beleavatkozott a vendéglőben tartózkodó Alfred Höchsmann és Eduárd Schnell, akik nem titkolták el véleményüket, hogy nem szép dolog, hogy katonatisztek letétre nem fizetnek, sőt még elismervényt sem hajlandók adni az elfogyasztott vacsoráról és az italokról. Teodorescu kapitány a vita során Höchsmannt pofonütötte, majd a zsebébe nyúlt, mintha revolverét akarná elővenni, ugyanakkor Căpeanu főhadnagy kihúzta a bajonettjét. — Erre Höchsmann és Schnell visszavonultak.

A két tiszt együtt távozott, de Teodorescu nemsokára elvált, Căpeanu pedig a Davidescu-bárba ment be, ahol később Höchsmann és Schnell is megjelentek. A főhadnagy éjjel háromóra körül jött ki egy Mária Tudor nevű leány szobájából és a rosszul világított utcán a Royal-szálloda felé tartott. Höchsmann és

Schnell utánamentek és megszólitották. Kérték, adja meg annak a kapitánynak a nevét és címét, aki Höchsmannt inzultálta.

A főhadnagy valami elutasításfélét mormogott, mire Höchsmann arconcsapta.

A vádirat szerint még látniuk kellett, hogy az ittas állapotban levő főhadnagy az ütéstől lefordult a hóba.

Höchsmann és Schnell ennek ellenére elsiettek a helyszínről és ugyancsak elsietett onnan János Ede is, aki a jelenet végkifejlesztéséhez csatlakozott Höchsmannhoz és Schnellhez, akik barátai.

Căpeanu főhadnagy többet nem is állt fel.

Reggel félhat órakor a Royal-szállodából kilépő Virgil Pandrea vidéki jegyző talált rá holtan.

A főhadnagy a borzalmas éjszakai hidegben megfagyott.

A vádirat szerint

az orvosszakértők egyöntetűen azt állapították meg, hogy Căpeanu főhadnagy halála annak az ütésnek a nyomán következett be, amelyet Höchsmann az utcán ráért.

Ettől ugyanis megindult az orra vére, amely később megvaladt és megfagyott és eldugaszolta a légzőszerveket, míg a szája a hóba fordult, úgy, hogy azon át sem juthatott levegőhöz.

A halált eszerint fulladás okozta.

A mai tárgyaláson elsősorban Höchsmann hallgatták ki, akinek azt a döntő pillanatot kellett vallomásával megvilágítani, hogy mi történt azután, hogy a főhadnagyot arculcsapta, látta-e, hogy az elesik és ennek ellenére sietett-e el a helyszínéről. Az egyik tanu vallomása szerint a főhadnagy keze már a Royal-szálló kapujának csengőjén volt és onnan húzta vissza Schnell, hogy a vendéglői incidensért Höchsmann magyarázatot kérjen tőle. Az elsőrendű vádlott tagadja, hogy látta volna a főhadnagyot elesni és szerinte ez csak azután következhetett be, miután ő már egész más utcában járt. Azt elismeri, hogy sokat foglalkozott gimnasztikával és a boxoláshoz is ért.

Schnell másodrendű vádlottat hallgatták ki, aki tagadja, hogy a főhadnagyot a Royal-szálloda kapujából húzta volna vissza. Még az utcán, odamenet találkozott vele. Azt is tagadja, hogy egyenesen azért mentek volna ők is a Davidescu-bárba, hogy Căpeanu főhadnagyot felelősségre vonják és hogy erre szándékosan készültek. A főhadnaggyal nekik nem is volt semmi dolguk, ők Teodorescu címét akarták csak megtudni, aki Höchsmann a vendéglőben pofonvágta.

Végül János Edét szólították, de ő is Schnellhez hasonló értelemben felel, különben is „végszóra” érkezett és semmilyen köze az esethez sincsen.

Ezután a tanuk kihallgatására került a sor, akik közül többen mentik a vádlottakat.

A bíróság az ítéletet június 2-án hirdeti ki.

A cseh értékpapírok óriási zuhanása a londoni tőzsdén

London, május 28.

A londoni értéktőzsdén a pénteki nap gyászos meglepetést hozott a 8 százalékos cseh kölcsönkötvényekre. Ezeknek az értékpapíroknak árfolyamértéke hirtelen 118-ról 60-ra zuhant. Londoni pénzügyi körökben a cseh állampapírok árfolyamcsökkenése óriási feltűnést keltett.

BRASSO „Modern Mozgó” Telefon 518

Ma, szombaton és holnap, vasárnap, speciális filmesemény. A híres kínai filmprimadonnával Anna May Wong és a nagyszerű japán filmszínész Sasseu Hayakawa-al

„A mandarin leánya”

Uj zsmnal. — Az előadások kezdete: 5¹/₂, 7¹/₂, és 9¹/₂ órakor. Vasárnap: 3¹/₂, 5¹/₂, 7¹/₂, 9¹/₂ órakor

Holnap, vasárnap délután 11-12-ig szenzáció Matiné: »Az égő hátár« Olga Chechova és A. v. Schletov

Jön: „Redl ezredes árulása” Világláger!

KACSEK SUTEMENY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI GAGEL KENYER

Üde szép arcáról az öröm sugárzik, hogy „MIROL” Liliom-crém használ azonnal meglátszik.

„MIROL” LILION-CRÉM

nappali és éjjeli használatra téglényként 40 Lei, Poudre 25 Lei, Szappan 15 Lei. 95 Lei beküldése ellenében mindhármát franco küldi.

ÖRS REZSŐ gyógyszerész, Pankota Jud Arad.

Kapható Brassóban. Krafit és Herberth drogériában. — Aradon: City drogériában — Bukarestben: Noua Parfumeria. Franceză Bulevardul Col. Mihail Ghica 39

Hírek

Töröm a fejemet

Mit szól hozzá?
— Mihez, maga mindig így kezdi.
— Olvasom, hogy Argetoianu lemond belügyminiszterségről és ezentúl mindejét a pénzügyeknek szenteli.
— Na és miért törö a fejét ezen?
— En azt hiszem, most aztán jól néz ki. Képzeld el: Minden idejét!

— Mondja kérem, szokott maga genfi dolgokat olvasni?
— Néha.
— Nahát, az nagy mulasztás, higgye el, egy nagy mulasztás. Tudja, nekem az az érzésem, hogy az a genfi levegő tele van a butaság, a rövidlátás, a gonoszság, a impotencia fertőző bacillusával.
— Miből gondolja ezt?
— Onnan, hogy jön egy aránylag egész értelmes politikus. Aztán vezető pozícióra jut a saját országában. Kezdené is az urakami okosát, de aztán valamilyen nagy el kell mennie Genfba. Ülészak egyben el kell mennie Genfba. Ülészak mondjuk. Pénzügyi tárgyalás van — mondjuk. Leszerelési konferencia — mondjuk. Itt székelt a Duma-konföderáció, de valami mindig van.
— Na, lyukadjon ki valahol.
— Ez ma nem is olyan nehéz. Szóval jön ide az Illető Politikus és vége van neki. Itt vége lesz. Megblöndül. Higgye el, megblöndül. Más városba kellene menni. Olvassa el, kérem, hogy most például miről beszélnek egy ilyen genfi beszélgeteleken.
— Mitől?
— Azt mondja az angol delegátus, hogy nek a nehéz tank legyen támadó eszköz. A kis tank az nem.
— Na?
— Na, hát nem tiszta hülye. Egy kis tank az semmi, ha ilyenekkel jön az ellenünk, az nem egy támadási eszköz neki. A csak olyan izé, udvariassági látogatás. Mondjuk, ha egy betörő kis pisztolylyal eld a másodlagos, azért én nem haragudhatom meg. Csak, ha manlicherrel eld a kebelembe.
— Ne mérgelődjön.
Hát hogyne mérgelődjem. Ilyenek tudnak ott beszélni abban a Genfben. Talán meg rakásra. Tömeges döglének. Azt izzad az emberiség és ők a tankkal különbözőségének háborus nüansjeit mutatják taglalják olyan nagy képpel, mintha nem is genfi delegáció tárgyalna, hanem egy lipótmezei különítmény. Ijeszt ezek és röhögtetők is. Nincs menekvés. Ezek végleg örökre és visszavonhatatlanul tankra tesznek bennünket, nagy tankra, támadó szándék nélkül.

— LESZÁLLITANI A VASUTI TARIFÁT. Bukarestből jelentik: Az ipar- és kereskedelmi kamarák országos szövetsége megrázóan memorandumot küldött a CFR vezérigazgatóságának és adatokkal bizonyítja, hogy a jelenleg érvényben levő vasuti fuvarárak tarthatatlanná vált drágasága miatt. A kamarák szövetsége a váságság helyzete tekintetével követeli a memorandumban a vezérigazgatóságtól, hogy haladéktalanul tegye olcsóbbá a vasuton való szállítást, mert talán az áru is olcsóbbá válna, ami nyilvánvalóan maga után vonná a fogyasztás bizonyos mértékben való emelkedését. Amennyiben a CFR továbbra is halogatná az annyiért beígért tarifaleszállítást, az ipar teljes összeomlása elkerülhetetlenné fog válni, ezáltal szaporitva az éhező munkanélküliek sorát.

— Scotus Viator sulyos támadása a jugoszláv kormányzat ellen. Londonból jelentik: A „Manchester Guardian” legutóbbi számában Scotus Viator feltűnést keltő cikkben támadja a jugoszláv kormányzatot Samsonowa újságíró kiutazása miatt. Scotus Viator megállapítja, hogy a jugoszláv diktatura erkölcsileg már régén megbukott és most már pénz nélkül sem bírja soká. Egyelőre csak azért tolerálja az igazi helyzetet, hogy a külföldi piacokon még utolsó injekcióra szolgáló orvosnőkhöz jusson.

Rajtacsiptek két brassói postatisztviselőt, akik rendszeresen dézsmálták a levél- és csomagküldeményeket

Az ügyészség szabadlábon hagyta a megtévedt tisztviselőket, de állásuktól felfüggesztették őket

Brassó, május 28.
A brassói főpostán régebben észrevették, hogy különösen a külföldre irányított levelezést és csomagküldeményeket valaki rendszeresen dézsmálja. Miután emiatt már több reklamáció futott be, amelyeknek nem tudtak végére járni, Negulescu postafőnök és Latis ellenőr szigorúan szemügyre vették a tisztviselők működését.
Eberségüknek meg is volt a foganatja, mert

ma reggel sikerült rajtacsiptniük Didina Zaharia tisztviselőt, amint éppen felbontott egy külföldi levelet.

Amikor látta, hogy tettenérték, Didina rávetette magát az ellenőrré és a félre-eső illemhelyre futva, eltépte a borítékot, csak, hogy ne maradjon bizonyíték büntös üzelmeire. A postafőnökség ennek ellenére értesítette természetesen a rendőrséget, ahonnan Popescu Sebastian igazgató kiszállt a megtévedt postatisztviselő lakására és ott házkutatást tartott. Ennek szennázios volt az eredménye:

Didinánál egész raktárát találták az elkezelt magyar, német és francia

könyveknek és folyóiratoknak, valamint különböző, külföldről küldött áru-mintacsomagoknak.

Kétségtelen, hogy Didina nem kultuszomból csente el a postáról a rengeteg külföldi könyvet és folyóiratot, mert a román nyelven kívül egy árva mukkot sem tud más nyelven.

Ezenkívül két értékes rádiókészülékre és nagymennyiségű bélyegre bukkantak, amelyet Didina nyilván a külföldre címzett levelekről szedett le, megsemmisítve a leveleket.

A leleplezéssel kapcsolatban egy másik tisztviselőnél is házkutatást tartott a rendőrség, szintén olyan eredménnyel, hogy Didinával együtt őrizetbe kellett vennie és meg kellett indítani ellenük az eljárást.

A rendőrségen mindkét sikkasztó postást részletesen kihallgatták, majd átadták őket az ügyészségnek, amely ideiglenesen szabadlábon hagyta őket.

A postafőnökség persze azonnal telefonon értesítette a leleplezésről a bukaresti vezérigazgatóságot, amelynek a rendelkezésre bocsátásával együtt felfüggesztették állásukból.

— 7 ÉVIG ZSAROLTA BÁTÝJÁT, AKI GYILKOLT. Tudósítónk jelenti: A bacui rendőrség letartóztatott egy Kondos János nevű egyént, aki hét évvel ezelőtt, még 1925-ben meggyilkolta egyik legjobb barátját és annak fivérét, Rotaru Rusandát és Rotanda Jánost. Kondos rövidesen beismerő vallomást tett és azt állítja, hogy a kettős gyilkosságot azért követte el, mert a két testvér ki akarta őt rabolni. A gyilkosságot most egy feljelentés nyomán fedezték fel. Ugyanis, az áldozatok halálútságát végignézte a gyilkos testvére, aki azóta állandóan zsarolta bátyját. Most a gyilkosnak nem volt több pénze, hogy költséző és zsaroló testvérét továbbra is pénzzel lássa el, ez feljelentette bátyját, akit letartóztattak.

— Felakasztotta magát a pásztorkunyhóban. Nagyszebenből jelentik: Chivariu Joan orlári negyvenkilencéves földműves már régóta panaszkodott hozzátartozóinak és ismerőseinek, hogy nem bírja tovább ezt a nyomorult életet és egyszer kénytelen lesz végezni magával. Az elmúlt este Chivariu végre is hajította tervét. Kiment a hegyoldalra levő egyik elhagyatott pásztorkunyhóba és ott felakasztotta magát. A juhászok csak másnap reggel találták meg életlenül.

— A nagyváradi Crisana megverte a szatmári Olimpiát. Tudósítónk jelenti: A nagyváradi Crisana csütörtökön játszott a bajnoki mérkőzést Szatmáron az ottani Olimpiával. Az első mérkőzés 2:2 arányban eldöntetlenül végződött s így pénteken este hét órakor meg kellett ismételní. Ezuttal a szerencse a Crisanának juttatta a győzelmet, amennyiben 3:1 arányban sikerült győzelmet vennie a szatmári csapaton. Az első félidő 1:0 eredménnyel zárult.

— VAJJON MIÉRT? Nagyváradról jelentik: Hagyományos diákszokás, hogy az érettségizett tanuló csoportképet készítenek magukról és az aranykeretbe helyezett „érettségi” képet valamelyik üzlet kirakatába kiteszik. Eddig még nem igen volt példa arra, hogy az ilyen érettségi emlék elhelyezéséből bajok származtak volna. Ebben az évben azonban igen sajnálatos és teljesen érthetetlen kulturbotrány hullámok kaparodtak fel Nagyváradon. A Gojdu-liceum magyar szekciójának nyolcadikos diákjai, akik elkészítették a maguk külön érettségi tablóját, megkértek néhány főtéri kereskedőt, hogy a képet tegyék ki a kirakatba. A kereskedők készséggel bele is egyeztek ebbe. Erre a diákok valóban elhozták a tablót. Amikor azonban a kereskedők megtudták, hogy magyar diákokról van szó, megtagadták az érettségi kép kifüggesztését. Hogy miért, azt bővebben nem indokolták meg. Több román és magyar üzlet utasította el a diákokat, míg végre az Erdős divatárkereskedés mégis csak vállalta az ügyet és a képet elhelyezte a kirakatban. Nagyváradon a főtéri kereskedők érthetetlen

len állásfoglalása a Gojdu-liceum magyar diákjai ellen, rendkívül kínos feltűnést keltett.

★ ISTEN ORSZAGA FELÉ a címe Földi Mihály legújabb regényének, mely az Athenaeum 68 lejes sorozatában jelent meg. Ezen sorozatban megjelent könyvek állandóan rakatáron vannak a Brassói Lapoknál. Keresse fel könyvosztályunkat, ahol csaknem minden könyvvujdonságot beszerezhet.

— Románnak olcsón, magyarnak... Szatmárról jelentik: A szatmári Uránia mozgó, amely felerészben a város, felerészben magántőke tulajdonában van, megszerezte magának a városi színház bérletét is. Bár ne szerezte volna meg! A betársult magántőke profit-éhsége ugyanis most már olyan méreteket öltött, hogy a legjogosabban hívja ki a város egész közönségének a felháborodását. E profithajszá legfrissebb hajtása például ez: Kun Magda neves magyar színésznő és a budapesti Városi Színház tagjai erdélyi turnéra indultak. Szatmáron is játszani szerettek volna s ezért ajánlatot kértek a városi színház bérletétől. És kapták ezt az ajánlatot: a bruttó bevétel 40 százaléka. Ugyanekkor az egyik román szintársulat is, valami Lata,escu-féle, játszani szeretne Szatmáron. Ez is kért ajánlatot. És kapta ezt: eszténként 500 lej. Mondhatná talán valaki azt is, hogy a várossal társult magántőke rettentően román nemzeti érzésű lehet. Bár a tőkés nem is román. De még csak nem is arról van szó. Arról van szó, hogy Szatmáron a román társulat nem jelenik konkurrenciát. A budapesti társulat azonban már nagyon is azt jelentené. Hát ez a magyarázat.

★ UJ TELEFONSZÁM. Wenzel Hans brassói építőanyagkereskedőnek (Juliu Maniu (vált Vasut)-ucca 37.) telefonszáma 620. (e)

★ Sulyos betegek megmentője az amerikai „Sloan's Liniment”. Kibirhatatlan izületi gyulladások, zuzódások, kificamodások fájdalmai azonnal megszűnnek, ha a gyógyszerrel bedörzsölést végzünk. Az emberiség megmentőjeként említik e csodálatos gyógyszer — Egyesült Államokban — élő felfedezőjét. A legkínzóbb fájdalmak is azonnal megszűnnek, ha néhány csepp „Sloan's Liniment” gyógyszert használunk. Örömmel közöljük, hogy végre már Romániában is kapható e csodálatos, világhírű gyógyszer. (be)

— LESZÁLLITJAK A RAPID-VONATOK HELY-JEGY ÁRAIT. Bukarestből jelentik: A vasuti vezérigazgatóság elhatározta, hogy a Rapid-vonatok hely-jegy (tichet) árait az alábbi arányban szállítja: 300 kilométerig az első osztályon 80 lejről 60-ra, másodosztályon 50-ről 40-re, harmadosztályon 30-ról 20-ra; 300 kilométeren felül első osztályon 160-ról 100-ra, másodosztályon 100-ról 70-re, harmadosztályon 50-ről 30-ra.

— A mérkőzés és a zöld asztal. Aradáról jelentik: Az Urnapján lejtászott labdarugó mérkőzések során nagy feltűnést keltett, hogy a Gloria-CFR csapata ki kapott az Olympia együttesétől. Az Olympia körében most rendkívüli nagy izgalmat okozott a kerületi sportszövetség határozata, amely az egyesület három legjobb játékosától megvonta a játékosági engedélyt. Az egyesületnél ezt a határozatot úgy magyarázzák, hogy a kerületi szövetség a három játékos letiltásával meg akarja akadályozni az Olympia további sikereit.

— NAGY FÖLDRENGÉST JELZETT A SIDNEYI SZEIZMOGRAF. Sidneyből jelentik: Az itteni földrengésjelző állomás pénteken éjszaka kétóra hosszat tartó földrengést jelzett. A rengések fészke Ujguineában van.

★ ÜZENET AZ ANYAKNAK, szülőknek, pedagógusoknak érdeklődésére joggal számot tartó nagyjelentőségű, értékes munka, mely a nevelés kérdéseinek égető fontosságú problémáit tárgyalja. Ezen mű három kis kötetből áll. Minden kötet befejezett egész és külön-külön is kapható. Az első rész tárgyalja a terheség idejét, a kis gyermekkor, csecsemőkortól 2 éves korig, ára 90 lej. A második rész az óvodás korról és az első iskolai évekkel foglalkozik, ára 120 lej. A harmadik rész pedig a nevelés szempontjából legnehezebb kornak, a serdülés és az érettség korának a problémáit világítja meg. Ára 130 lej. Ezen könyvek megírásával dr. Stekel bécsi egyetemi tanár uttóris munkát végzett. Ezen kötetek külön-külön is megrendelhetők. A három kötetet egyszerre véve, 340 lejért franco szállítja a Brassói Lapok könyvosztálya.

Autótulajdonosok követeljenek csak

Vezérképviselőt:

Banca pentru Comerțul Intern și Extern S. A., Bukarest, Str. Nic. Goleșcu 10.

MAJUS 30.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

INDIA-ABRONCSOT és tömlőt

Mindenütt kapható!

OLDAL

— Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a szíve, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Közközházakban végzett orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József vizet különösen a gyomor- és májbetegségek használatát szívesen, mert ez minden kellemetlenség nélkül biztosan hat. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

★ Az Erdély-Bánati Izraelita Hitközség Országos Irodája folyó évi május hó 29-én és 30-án Brassóban tartja tízéves fennállásának jubileumi ünnepségével kapcsolatos nagygyűlést, a következő programmal: 29-én délután fél 6 órakor ünnepi istentisztelet az Arvaház-uccai zsinagógában, főtiszt. dr. Deutsch Ernő főrabbi ur ünnepi beszédével. Délután 7 órakor a nagygyűlés megnyitása a kereskedelmi és iparkamara disztimében. Felhívjuk híveink figyelmét arra, hogy a nyári időszámítás bevezetése folytán, az istentisztelet nem a kiküldött meghívókban jelzett időpontban, hanem délután fél 6 órakor veszi kezdetét. Felkérjük minden m. t. hitsorsosunkat, hogy az ünnepségeken minél nagyobb számban vegyenek részt, ezzel is tanúságát téve hitbuzgalmukról és testvéri együttérzésükről. A Brassói Izr. Hitközség Elnöksége. (be)

— CSIKMEGYEI HIREK. Tudósítónk jelenti: Csikszereida lakóira súlyos teherként nehezedik a drága villany, amelynek árát a Ganz-cég semmi kérésre sem volt eddig hajlandó a mai körülményeknek megfelelő nívóra leszállítani. Most az interimár bizottság is megmozdult s közölte a céggel, hogy amennyiben kellőleg nem szállítja le az árakat, a maximális eszközével fog élni. — A csikszereidai pénzügyigazgató kihirdette, hogy nyugdíjast többé nem fogad és rendőrt állított az ajtaja elé. A rendelet után közvetlenül Nagy Domokos nyugalmazott járásbíró akarta felkeresni a pénzügyigazgatót, hogy nyugdíjügyében érdeklődjék. A rendőrt utját állotta. A hetven éves volt járásbíró nem tudta elhinni, hogy ilyen parancsot közhivatalnok kiadhatson s ezért tovább is próbálkozni akart. A rendőrt erre teljesítette a parancsot: összeszidta, meglökdöste, majd eltuszkolta az öreg nyugdíjast a pénzügyigazgató ajtaja elől. Ime, ezt kapják nyugdíj helyett a csikszereidai nyugdíjasok. — A csikszereidai rendőrség a hadügyminisztérium rendelkezésére való hivatkozással születési bizonyítványt és állampolgársági bizonyítvány hiteles másolatát kéri az öregebb korosztályú népfelkeltőktől. A hadügyminiszter tudja, hogy miért van szüksége ezekre a bizonyítványokra. Az ellen azonban már szót kell emelnünk, hogy a mai körülmények között közjegyző előtt hitelesített másolatot követelnek az állampolgársági bizonyítványokról. Tulságosan sokba kerül ez s nagyon alkalmas arra, hogy a jelentkezőkre kötelezzék éppen emiatt elmulasszák a jelentkezést. Nem elégedhetünk meg a rendőrség az eredeti bizonyítvány egyszerű bemutatásával? Vagy nem volna elég a költségmentes rendőrségi hitelesítés is? Miért kell a mai körülmények között fölösleges kiadásokat okozni, amikor már kenyérré is alig telik?

— Marosvásárhelyi hírek. A marosvásárhelyi magyar Iparosgyűlés holnap ünnepi fennállásának tízéves évfordulóját. — A Kemény Zsigmond-társaság vasárnap Goethe-émlékünnepélyt tart, amelyen Antalfy, Berde Mária, Kabdebo szerepelnek. — Még a múlt évben történt, hogy Nagy Pál lukafalvai lakos nőügyből kifolyólag összeszólalkozott Mátyás János és Mátyás József legényekkel. A vita hevében a Mátyás-fivérek fejszével támadtak Nagyra, aki erre előrántotta bicskáját és azzal Mátyás Józsefet szíven szúrta. A törvényszék annakidején jogos önvédelmet állapított meg és Nagyot felmentette. A Tábla most a felmentőítéletet helybenhagyta. Miután az ügyész nem felebbezett, az ítélet jogerős.

★ FELKÉREM osztálytársaimat, akikkel 1921—1922. évben a székelyudvarhelyi református kollégiumban érettségiztünk, címeket közöljék 10 éves érettségi találkozó megrendezéséig. Sámson Andor, Odorhei.

★ A GYOMORFEKÉLY oka elsősorban a túlságos gyomorsavtermelés. Azoknak az egyéneknek, akiknek gyomorsav túltengésük van, nagyon kell vigyázniuk arra, hogy gyomorsavukat csökkenték és emésztésük rendes, zavartalan legyen. A Merck-féle Magnesium Perhydrol egy mindenki részére hozzáférhető ártalmatlan szer, amely megakadályozza a gyomorfekély kifejlődését és ezzel kapcsolatban megvéd a gyomorfekélyvel kapcsolatos belső vérzésektől és átfuródástól. Ez a kiváló gyógyszer a legkényelmesebben, mint Magnesium Perhydrol tabletták veendő be. (be)

Német nevelőnő
kerestetik 3 és 5 éves fiúhoz, június 15-re vagy július 1-re,
aki gyermekszertető és játszótárs
Gyermekkertészno előnyben. Ajánlatok igények megjelölésével „Gyermekszertető” jellegre Rudolf Mosse hirdetőbe, Arad

Német nevelőnő
kerestetik 3 és 5 éves fiúhoz, június 15-re vagy július 1-re,
aki gyermekszertető és játszótárs
Gyermekkertészno előnyben. Ajánlatok igények megjelölésével „Gyermekszertető” jellegre Rudolf Mosse hirdetőbe, Arad

Ez az az irás,

amely más magyar területen sehol se szülehetett volna meg, egyedül csak nálunk, Erdélyben s ott is a Székelyföldön. Az írója sem lehetett volna senki más, csak Tamási Áron, aki meg tudta teremteni magának azt a sajátos írói nyelvet, amelyben az ő székely alakjai úgy élnek, mozognak és beszélnek, mint sehol senki más író teremtett, vagy az életből másolt alakjai. Ez azonban még természetesen nem érteke, csak egyik nagyon lényeges sajátosága a Tamási Áron új nagy regényének. Az érték mélyebben van az írásban és ugyanakkor magasabbban toronyosodik ki belőle, semhogy a külsősegek határoznák meg. Az érték a regény mélyeséges világszemlélete és az a toronymagas tökéletességre fejlesztett finomság, amely a regényben, a regény szinte minden mondatában úgy erőnyesül e világszemlélet szolgálatában, hogy magad is vele emelkedsz a magasba, vagy leszálasz a mélységekbe, de nem haborigsz, nem mondasz ellent és nem vitatkozol.

Es értéke ennek a regénynek az az egészen páratlan új színű és illatu humor, amelynek őse sincs és párja sincs a magyar irodalomban, amely egészen új és egyedül csak a Tamási Ároné.

Június negyedik számunkban indul ez az új és eredeti regény. Sokat, nagyon sokat fog vesztíteni vele az, aki nem olvashatja. A címe ez: „Ábel a rengetegben.”

Budapestben szemoperációt hajtottak végre Barabás Bélán. Budapestről jelentik: Az itteni első számú szemészeti klinikán tegnap szemoperációt hajtottak végre Barabás Bélán, az erdélyi magyarországi híve.

rén. A műtétet Grosz Emil egyetemi tanár végezte és az kitűnően sikerült. Barabás Bélát számosan keresik fel magyarországi hívei.

— Időjárásjelentés. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint változó felhőzetű, délnyugati légáramlással meleg idő várható. Kiseb futó záporosók, zivatarok lehetségesek.

Az aranyfog

Írta: BERNARD GERVAISE

Mindennek oka a szerelmeslelő volt, amelyet Claude Médard fogorvos egy reggel, imádatjától kapott. A boldogság a fejébe szállt.

— Szeret... szeret!... az enyém lesz!... boldog vagyok... boldog! — ismételte egyre mámorosan reggelizés közben.

Ekkor jelentette Victoire, az öreg gazdaszönya, hogy egy páciens várja a várószobában. Egy nagyon kopott külsejű páciens. Victoire a régi cselédek bizalmaságával hozzáfűzte, hogy jó lesz a honoráriumot előre fizetelni.

A várakozó páciensről csakugyan leritt a szegénység. De Claude úgy fogadta, mint egy milliomost. Mikor az ember boldog, az egész világot szeretné boldognak látni.

— Kérem, doktor ur... kezdte nagyon szerényen és bátoratlanul a páciens, — ezt az egyik fogamat szeretném kihuzatni. Rettentően fáj!... egész éjjel nem aludtam.

— A baj nem olyan súlyos, — nyilatkozott Claude, miután megvizsgálta a kijelölt fogat, — kár volna kihuzni. Gondos kezeléssel még megmenthetjük.

— Jobban szeretném kihuzatni, — makacsodott a páciens. És kis szünet után zavartan és szegyenkezőve magyarázta: — A fogtömés drága. Nem tudnám megfizetni.

Claude szívet elöntötte a szánalom. Boldogsága nagylelkűsége hangolta. Hogyan? ez a szegény ördög csak azért, mert nincs pénze, kihuzassa egy jó fogát. Nem, nem... ez embertelenség volna!

— Bizza csak rám!... egy foghuzás áráért kezelni fogom ezt a fogat. Ne köszönjön semmit. En elsősorban a magam gyönyörűségére dolgozom. Nem türhelem, hogy egy páciens

Uj női fodrász-szalón „Gusty”

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses tudomására hozni: hogy az Arvaház utca 7 sz. alatt új nőifodrász-üzletet nyitottam, ahol a legmodernebb készülékekkel és a legujabb módszer szerint készítek garantált, elsőrendű, tartós hullámokat. Ondolálás, hajmosás, hajválasztás, manicür, elsőrendű kiszolgálás mellett. A tisztelt hölgyközönség szíves pártfogását kérem: **Habermann Gusty** Brassó, Arvaház-u. 7

— MAGYAR NAP BRASSÓBAN. A brassói római katolikus, református, magyar evangélikus és unitárius, tehát az összes magyar egyházak összefogtak, hogy az eddig külön megtartani szokott felekezeti majálisok helyett egy közös Magyar Nap-ot rendezzenek június hó 5-én, kedvezőtlen idő esetén június hó 12-én vagy 19-én a Nagy- és Kis Honterus-téren. Erre a nagy magyar erdei ünnepélyre minden egyház minden tagját és minden érdeklődőt ezen az uton is magyar testvéri szeretettel meghívunk. Nagy súlyt fektetünk arra, hogy minden magyar, férfi és nő, öreg és gyermek együtt legyen. Együtt a következőkről tájékoztadjuk a közönséget: A Magyar Nap előestéjén, jun. 4-én (vagy elhalasztás esetében június 11-én, illetve június 18-án), szombaton este 7 órakor az összes magyar templomokban megkondulnak a harangok az ünnepély megtartásának jelzésére. Vasárnap, az ünnepély napján reggel 7 órakor gyülekezés két helyen és pedig: az iskolák növendékei a róm. kath. főgimnázium udvarán gyűlnek össze, az egyesületek és a menetben résztvenni kívánó nők és férfiak a vármegyeház és kereskedelmi és iparkamara közötti térségen. Kérjük az egész magyarságot és a magyarság minden barátját, hogy a nagy magyar ünnep megjelenni, a felvonulásban és az erdei ünnepségen lehetőleg teljes számban részt venni sziveskedjenek, hogy az egységes magyar megmozdulás a magyarság számához és erejéhez méltó legyen. A menet reggel 8 órakor indul. — A Magyar Nap ügyében június hó 2-án, csütörtökön este 8 órakor a róm. kath. iskola volt rajztermében nagy gyűlés lesz. Erre az egyházak férfi- és nőtagjait, valamint ifjúságát szeretettel meghívjuk. — A rendezőség.

LIGA A DOHÁNYZÓ NŐK ELLEN
A férfitilágot már nem lehet megmenteni a nikotin élvezetétől, de a nőkre vonatkozóan reménye van a Bostonban alakult ligának, hogy leszoktatja őket a dohányzástól. A dohányzás, amint a liga propaganda írásában kifejti, ártalmasabb a nőknek, mint a férfiaknak, a füst tönkreteszí arcszínüket. Különösen ártalmas a dohányzás az anyáknak. Amerikában ezidőszent a nők tizenöt százaléka dohányzik. Nem valószínű, hogy a liga munkája sikeres lesz.

— SZOLGÁLTATOS GYÓGYSZERTÁRAK BRASSÓBAN. Május 28-tól június 11-ig a déli, éjjeli és vasárnapi szolgálatot Schneider Hans „Arany oroszlán” gyógyszerháza, Kapu-ucca 21. szám alatt és Cuican Gheorghe „Csillag” gyógyszerháza, Hosszu-ucca 5. szám alatt látja el.

sem elbeszéltsen egy megmenthető fogat.

A páciens olyan tuláradó hálával köszönte Claude jószágát, hogy az elérékenyült Claude szeméit előntölték a könnyek. Büszke volt a saját jószágára.

— Marie-Louise, — ujságolta este imádatjának, — drága levele nem csak engem tett boldoggá, hanem egy szegény ördögöt is... — és elbeszélte az esetet.

Claude a szegény páciens Marie-Louise pártfogoltjának tekintette. Legjobban szívet páciensét se kezelte olyan különös gonddal és mintha nem tudna betelni a saját jószágával, az utolsó kezelés alkalmával, mintha egy nagy, öröndetes meglepetést ujságolna, így szólt:

— Most pedig ráhelyezzük a koronát.
— Koronát?... miféle koronát? — döbönt fel a páciens.

— Egy aranykoronát, — mosolygott elé-gülten Claude. — Ez a fog épentartásának legbiztosabb módja.

— Aranykoronát! — meresztette szemét a másik, — de hiszen az rettenetes drága. S a hogy a minap említettem...

— Nem baj!... majd megfizeti, ha tudja... és ha nem fizeti, az se baj. Ne törődjön vele!

Claude előre élvezte Marie-Louise édes, meleg, dicsérő mosolyát, mikor majd este elbeszéli, mely fokig telőzte jószágát a szegény ördöggel szemben.

Mikor a páciens a tükörben meglátta fényesen csillogó aranyfogát, hálás örömben sírova fakadt.

— Ez... ez már sok!... ennyi jószág... ezt soha, soha el nem felejtsem... Ilozy fogom ezt valaha meghálálhatni!

Claude mág hosszú hetek múlva is jólesőn

Külföldi humor

EGY JOBB VENDÉGLŐ

Vendég: Micsoda goromba egy pincér! Majd panaszt teszek a gazdánál.
Pincér: Jó lesz vigyázni! Az még sokkal gorombább.

(Lustige Kiste)

FELREÉRTES

— Miért adta vissza a kereskedőnek a szövetet, amit vásárolt?
— Mert nagyon durva volt.
— Bizonyára nem fizette ki.

(Humor)

NEM IJED MEG

— Ninuskám, ha nem viselkedsz jól, be-tétem az ujságba, hogy milyen rossz kislány vagy.
— Bánom is én! Nekem még nem szab-ujságot olvasnom.

(Dimanche Illustré)

A TANÁR UR NEJE

— Rémes, Oszkár, hogy milyen szórakoz-vagyok. Elmentem neked harisnyát vásárolni és ahelyett magamnak vettem egy kalapot.

(Vart lilla)

ANYAI GONDOK

— Ezt már nem lehet kibírni! A kisb-gégész nap bömböl. Csak tudnám, mit csináljak vele?
— De mamuskám, hát nem adtak vele h-nálali utasítást.

(Kasper)

ROSSZNYELVÜSÉG

— Meglátogatta már a vejét a fogházba Kovácsné?
— Eleinte nem volt szabad, de most már hetenként fölkereshetem.
— Óh, megszigorították a büntetést?

(Fliegende Blätter)

— A SZINÉRVÁRALJAI ADÓHIVATAL SIKKASZTÓ A PARASZTOKNAK ADI KÖLCSÖN AZ ELSIKKASZTOTT PENZ
Tudósítónk jelenti: Nagyarányu sikkasztó-lepleztek le a színérváraljai adóhivatalnál bevezetett vizsgálat megállapította, hogy S. Pál, az adóhivatal főnöke, több mint száz ezer lejti sikkasztott s a hiányt hamis könyv-léssel próbálta meg eltüntetni. Stan elem-tagadott, később azonban azt vallotta, hogy a pénztárból kivett pénzt megszorult parasztnak adta kölcsön, akik aztán most nem akarnak fizetni s így semmi remény sem volt arra, hogy a hiányt pótolhassék. Ezért kísérlette meg azt, hogy hamis könyv-léssel tüntesse el a hiányt.

emlékezett e jócskekedetére. Aztán lassan kezdte elfelejteni Marie-Louise pártfogoltját. A teljes elfelejtésig nem jutott, vagy hat hét múlva Victoire egyik reggel jelentette, hogy ugyanaz a kéteskülső páciens, aki hetek előtt itt járt, a szalónban rakozik. Bizonyára kedve kerekedett az ügyen-kezelés megismétlésére. Claude ügyet-vetett Victoire morgására átsietett a szalónba. Csakugyan... a régi pácienssel állt szembe.

— Kérem, doktor ur... — kezdte zavartan Marie-Louise pártfogoltja, — mégis csak szeretném ezt a fogat kihuzatni, — s az aranykoronás fogra mutatott.

— De hát miért?... — csodálkozott Claude.
— Fáj?
— Nem... csak... — és zavartan hallgatott mintha nem merné folytatni.

— Ha nem fáj, miért akarja kihuzatni?
— Mert akadályoz a foglalkozásomban hangzott a nagyon halk válasz.

— A foglalkozásában?
Hosszu szünet következett. Majd a páciens most már sokkal bátrabban, mintha még szegyenkeztet felrevetne, természetes, egyszerű őszinteséggel folytatta:

— Hát igen... a foglalkozásomban, ugyanis koldus vagyok. Nem is szegény. Minden mesterség jó, ha jól csinálják és meg nem tanítottak más mesterségre. Csak az a baj, hogy mióta ez az aranykoronám számban van, semmit sem keresek. Soha mit!... hiába magyarázom, hiába beszélek a doktor ur nagylelkűségét, vagy dühömmennek tovább, vagy a szemembe nézve. Tetszik tudni, egy aranyfogas koldus... az mégsem megy! Tessék csak kihuzni ezt a fogat... másként éhen pusztulok!

Bámulatosan ritka alkalom!

Néhai Verzár Sándor (a Czink és Verzár cég elhunyt belfagja) hagyatékából a testvérekre eső részt árusítja

J. SANDER

Brassó, Voivodul Mihai-u. (volt Kolostor-u.) 13. udvarban.

Az elképzelhető legjobb minőségű és legválasztékosabb női- és férfi divatcikkek, kosztüm-, kabát- és ruhaszövevek, selymek, vásznak, oxford, grenadina, asztalneműek, harisnyák, tiszta guapiukabátok, mellények, fürdőruhák, stb.

Beszerzési áron alul!

A SZEMIDEGSORVADÁS GYÓGYÍTÁSÁT FELFEDEZTE EGY KOLOZSVÁRI ORVOS

A B. L. BÉCSI TUDÓSÍTÓJÁTÓL

Bécs, május 28.

A szemidegsorvadás, amely a vérhaj egyik következményeképpen szokott fellépni, az orvosi tudomány mai állása szerint gyógyíthatatlan betegségeknek számít. Az orvosok tehát betétlenül állottak ezzel a borzalmas betegséggel szemben; akit ez a szörnyű csapás ért, menthetetlenül elvesztette szemvilágát. A betegből kigyógyulhatott, de ha a vérhaj bacillusai, a spirochéták rávetették magukat a látóidegekre, itt nincs mentség. Kezébe vehette a fehér botot... Egy bécsi emberbarát gondolata volt ugyanis, hogy a szerencsétlen vakoknak egy fehér sétatbotot nyomjon ajándékba a kezükbe. A boldog látók aztán a fehér sétatbotról ismerhetik meg az örök sötétségben bitorló vakokat, akik ezzel a fehér bottal adják le az aszfaltot a legreményesebb Morsejeleket: jaj, segítsétek! El ne gázoljatok!

Ma egy szebb ajándékkal lephetjük meg a szemidegsorvadásban szenvedőket: a reményfény sugarával, a legszebb ajándékkal, amelyről a biztos vaksággal fenyegetett, a jó Istennek mostoha teremtese eddig még nem is álmodhatott. Helyesebben csak álmodhatott. Ha azonban álmból föl talált ébredni, ököllel rúgott arcába a lelketlen valóság: itt nincs segítség, senki és semmi nem segít, a leg tudósabb professzor sem tudja megakadályozni, hogy örökös sötétség ne boruljon a gyönyörű és egyre gyönyörűbb látó és lassan teljesen kialvó szemekre. A vakságra ítelt szemidegsorvadásban betegek álma arról, hogy őrös szemükbe visszatér a fény és ők látni fognak, mintha beteljesülne.

Egy kolozsvári magyar orvosnak sikerült a tudományos világot ámulatba ejtő olyan gyógymódot fölfedeznie, amely az eddig gyógyíthatatlannak minősített szemidegsorvadást meggyógyítja.

A nagyjelentőségű, mondhatjuk korszakalkító orvosi fölfedezés dr. Hamburg József, a kolozsvári zsidó-kórház szemészeti főorvosának nevéhez fűződik, aki a bécsi szemészorvosok társasága előtt megtartott előadása keretében hozta először nyilvánosságra tudományos kutatásainak eredményét és számolt be eddigi kísérleteinek csodával határos sikeréről. Hamburg Józsefnek hívják és kolozsvári szemorvos, ma még neve alig ismert Erdélyben, holnap talán már világhírű. Azzal a föl Bécsbe hazájából, hogy úgy sejt, azt hiszi, hogy sikerült megtalálnia a szemidegsorvadás gyógyszerét. Az eddigi kísérletei legalább is azt látszanak bizonyítani, hogy nem hiu képzelődés. Eleinte kétkedő mosolyal fogadják, a bécsi orvosegyetem nagy hírű és tudós professzorai alig, hogy félfüllel meghallgatják. Átnéznek a fiatalemberen, aki ilyen nagy fába vágta a fejszéjét, mint a szemidegsorvadás leküzdése. És mégis, amikor a bécsi szemorvosok társaságában, (Wiener Ophthalmologische Gesellschaft) meghirdette dr. Hamburg József, a kolozsvári zsidó-kórház primáriusának előadását, „a szemidegsorvadás új gyógymódjáról”, a híres bécsi egyetemi tanárok és docensek, ismert kapacitások, ott ülnek az első szemészeti klinika antermének padjaiban, amíg az előadó podiumon egy fiatal, ismeretlen erdélyi orvos foglalja el a helyét.

Lapunk bécsi tudósítója jelen volt az érdekes orvosgyűlésen, amelyen dr. Sachs egyetemi tanár elnökölt. Az elnöklő professzor néhány szóval fölkerde dr. Hamburg József előadásának megtartására. Dr. Hamburg Józsefnek mondott köszönetet a kitüntetésért, hogy a bécsi szemorvosok előkelő tárgyalási alkalmat és módot nyújt neki teóriájának kifejtésére és, hogy miképpen sikerült a szemidegsorvadás ellen egy új, eredménnyel kecsegtető gyógyeljárást fölfedeznie, valamint, hogy beszámolhat arról, hogy milyen gyakorlati eredményeket ért el ezideig. A hallgatóság feszült csöndben hallgatja Hamburg doktor szavait, a gunyosoly még észrevehetően ott játszik némely ajkak körül. De ahogy az előadó szinte átszellemülten belemegy az előadásába, ahogy belemélyed a kérdés lényegébe és meggyőző tudományos alaposággal bevezeti fölfedezését, eltűnik az arokról a mosoly, a fejek előre hajlanak, komoly megilletődéssel figyelnek föl és mindenki átlátja, hogy a fiatal orvos felette nagy tudással rukkolt elő és, ahogy megfogta témaját, nyomban fölfojták, hogy egy komoly embernek, komolyan vendő, eléggé föl nem emelhető tudományos műve került eléjük, amelyből igazi áldás fakadhat a szenvedő emberiségre. Nem, ez nem egy vidéki naiv doktor, akit le kell mosolyogni és le kell káromkítani. A professzorok az előadó gondolatmenetében a legjobb akarattal sem akadnak el logikátlanságra, vagy esetleges tudománytalan elszólásra, tévedésre, amelyre le lehet csapni. Ahogy szerényen, de meggyőzően elmagyarázza, bizonyos hite szerint a szemidegsorvadást gyógyításához, megnyeri hallgatóit és a szemidegsorvadással járó elismerést váltja ki belőlük.

Dr. Hamburg, miután előadása befejezésében rámutatott arra, hogy az orvosi tudomány, amely a paralízist legyőzte, a szemidegsorvadás esetében holtponton jutott, sem a szalvarzán oltások, sem pedig a maláriás kezelés nem segít ezen a bajon, hosszan ismertette elméletét, amely egy új gyógymódszer alkalmazására vezet. Az eddigi kutatások eljutottak addig a föltevésig, hogy a szemidegsorvadást nem egyedül a spirochéták okozzák, hanem ezen felül más mérgek is hatnak közre, amelyek elpusztítják a látóideget. Hogy mi ez a mérgek, erre vonatkozóan nincs semmi támpont, az orvosi tudomány itt zsákutcába került. Dr. Hamburg föladván a kérdést: vajjon a vérhaj folytán beállott szemidegsorvadáshoz hasonló más vakságot előidéző mérgezés vizsgálata nem adhatna feleletet azt illetően, hogy a baj oka hol és miben keresendő. Megállapítható, hogy fa-

szesz (methyl alkohol) mérgezés okozta vakság, hasonló és rokon tüneteket mutat föl, mint akár a tabetikus szemidegsorvadás. A methylalkohol mérgezés nagy veszedelme abban jelentkezik, hogy az idegsejtekből folyó oxidáció megszűnik. A szemidegsorvadás kezelése tehát a sejtek oxidációjának fokozására kell hogy irányuljon. Ezt a célt vagy nehézfémeknek, mint vasnak és mangannak, valamint a pajzsmirigy hormonjának a szervezetbe való juttatásával lehet elérni. Dr. Hamburg tehát kísérletképpen mangan injekciókat adott egy szemidegsorvadásban betegének. A legnagyobb csodálkozására, a beteg látása megjavult. A mangan és pajzsmirigy-kivonat oltások által a sejtek oxidációjának fokozása ezáltal a szemidegsorvadás regenerálása a lényege dr. Hamburg József fölfedezésének. Az eddig kezelt hét beteg közül ötnek látása a kezelés következtében lényegesen megjavult,

Adózsarolási manővert lepleztek le Temesváron

Cetarióztatottak két adóellenőrt és a vendéglősök tiltakozását

Temesvár, május 28.

Nagyszabású adózsarolási manővert lepleztek le a temesvári rendőrség.

Az elmúlt napok egyikén Szalai István „Nationala” vendéglőjébe beállított Ivanescu és Slavici adóellenőr és kérték, hogy Szalai fizesse ki negyedévi adóját. A vendéglős hiába mondotta, hogy egy évnegyedet már kifizetett, a másik negyedévet pedig a napokban le fogja fizetni.

Az adóellenőrök nem tágitottak és vádgyul is levették a falról italmérési engedélyt, azzal, hogy azt elkobozzák.

Szalai vendéglős azonnal a pénzügyigazgatóságra és a rendőrségre sietett, ahol azt a tanácsot adott, hogy adja oda a pénzt Slavicinak, de a bankjegyeket jelölje meg. Nemsokára jelentkezett is Slavici és akkor a vendéglős ötezer lejűt adott át neki.

Eltelt egy-két nap és a rendőrség emberei tegnap azután váratlanul rajtaütöttek Slavicin. Megjelentek a lakásán és felszólították, hogy adja elő a pénzt, amit a vendéglőstől kapott. Slavici elő is szedte az otthon őrzött pénzt, de már csak négyezer lej volt nála, mert — amint mondotta, — ezret időközben Becski Dezsőnek, a Vendéglősök Iparegyesülete titkáranak adott át, aki a zsaroláshoz a tippet adta. Kétezer lejűt kellett volna még átadnia Ivanescunak, vele azonban Szalai megrevolverezése óta nem találkozott.

A rendőrség úgy a két adóellenőrt, mint a vendéglősök tiltakoztatott.

Valószínű, hogy egy nagyszabású adózsarolási manőverrel hűlt le a lepel és a rendőrség most keresi a szélhámos társaság többi áldozatait.

Beismerem,

hogy 11 milliót sikkasztottam...

Hat éven keresztül tolvattam sikkasztásait a zernesti adóhivatal főnöke

Azzal védekeznek, hogy hivatali felebbvalói is résztvettek a manipulációkban

Brassó, május 28.

Szombaton délelőtti vette kezdetét a brassói törvényszék Pascu-tanácsa előtt a nevezett zernesti sokmillió adó sikkasztási per főtárgyalása, amelyre nem kevesebb, mint 85 tanút idéztek be úgy Zernestről, mint Brassóból. Amint emlékeztet, a per fővádlottja Proca Victor zernesti adóhivatali főnök, míg a mellékvádlottak Stefanescu Stefan brassói pénzügyigazgatósági adóinspektor, Serban ellenőr, valamint Andrei Grigore, Gornila és Zernescu adóvégrehajtók.

Proca és társai ellen az ügyészség azt a vádat emelte, hogy az utóbbi hat esztendő folyamán sorozatos sikkasztások révén tizenegy millió lejűt kitévő adóval és négymillióra rugó kamattal károsították meg az államkincstárt.

A vádlottakat annakidején letartóztatták, később azonban Proca kivételével szabadlábra helyezték őket.

A főtárgyalás elején, a védelem egy másútn nyolc semmisségi panaszt jelentett be amiatt, mert Pascu elnök nem volt hajlandó belemenni a per elhalasztásába. Ezután a törvényszék megkezdte Proca adóhivatali főnök kihallgatását, amely csak úgy bővelkedett a szenzációs meglepetésekben. Amíg ugyanis a sikkasztások leleplezése és a résztvevők letartóztatása alkalmával Stefanescu adóinspektor ellen még csak az volt a vád, hogy bűnös könnyelműséggel elmulasztotta a zernesti adóhivatali kellő ellenőrzését, most

Proca a tárgyaláson tett vallomásaiban kimutatta, hogy Stefanescu volt a sikkasztások kezdeményezője és állandó védnöke.

Proca szerint öt Stefanescu szolgáltatta fel arra, hogy hamis adóbefizetési nyugtákat állítson ki és meghamisítsa az adókönyveket. Ő eleget tett ennek a felszólításnak és

a két beteg azért nem lehetett segíteni, mert az egyik vérbajos szülőktől származott, a másik vaksága pedig agydagánatra vezethető vissza. A másik öt beteg látása azonban annyira megjavult, hogy egyikük másikuk ötszörösen jobban lát, mint a kezelés előtt.

Dr. Hamburg másfélórás előadását, ami nem igen szokott megtörténni orvosi szakelőadásokon, zajosan megtapsolták. Ami feltűnőbb, egyetlen egy ellenkritika nem hangzott el. Az elnök külön megköszönte a rendkívüli előadást, amely nagy hatást keltett. A bécsi professzorok az első bemutatkozásra elhitték dr. Hamburgnak, hogy meg tudja gyógyítani a szemidegsorvadást. Nem csak, hogy elhitték, de hajlandóak segédkezni nyújtani neki abban, hogy fölfedezését teljesen kidolgozza. A nagymultú bécsi klinika megnyitja kapuit Hamburg doktor előtt: a szemészeti klinika és a Nobel-díjas Wagner-Yauregg idegklinikája, amelyet most Pözl professzor vezet, laboratóriumot, betegeket és ágyakat bocsájít dr. Hamburg József rendelkezésére, hogy itt folytassa tudományos kísérleteit és professzorok kontrollja alatt alkalmazza módszerét. Dr. Hamburg József a nyár végén tesz eleget a bécsi professzorok meghívásának. A bécsi klinikákra most sorra visszahívják azokat a szemidegsorvadással megvert szerencsétleneket, akiket eddig így bocsájtottak el:

— Menjen haza, jó ember, mi, sajnos, nem tudunk magán segíteni...

és Stefanescunak a felsőbb hatóságok előtt való tussolásaért rendes havi apánást fizetett, amelynek az összege sohasem maradt alatta az ötezer lejnek. Elmondotta még Proca, hogy a sikkasztásokat 1926-ban azzal kezdték, hogy meghamisították a zernesti cellulozgyár rendesen beszolgáltatott kereseti adójának bevételi kimutatásait és ezáltal csupán abban az egy évben több, mint másfélmillió lejűt vágta zsebre.

A sikkasztó zernesti adófőnök általában elismerte, hogy a hat év folyamán elsikkasztott adók összege tizenegy millió lej körül mozog, de állandóan hangoztatta, hogy öt Stefanescu inspektor és Serban ellenőr csábították erre a végzetes útra. Az elsikkasztott összegeknek a brassói pénzügyigazgatóság által készített és a vádirathoz csatolt kimutatását nagyjában pontosnak találta, mindössze egy kétszáz ezer lejes tévél kifogásol, mint a mely nyilván számhiba folytán csuszott be a sikkasztási jegyzékbe.

Proca kihallgatása délben kettőig tartott, amikor Pascu elnök felfüggesztette a tárgyalást, amelyet délután folytattak és amely előre láthatólag még több napot vesz igénybe tekintettel a tanuk nagy számára.

Furcsa adófelelbezési bizottság Marosvásárhelyen

Marosvásárhely, május 28.

A napokban kezdte tárgyalni a marosvásárhelyi adókiivetéseket a felelbezési bizottság, amelyből, általános meglepetésre,

a magyar, de a román iparosok képviselői is kimaradtak.

Ezek helyett két pénzügyi nyugdíjast vettek be, akikkel irnoki munkát is végeztenek. Az iparoság most beadványal fordult a pénzügyminiszteriumhoz, amelytől rendes bizottság delegálását és az eddig tárgyal felelbezések újratárgyalását kéri.

— ELOFIZETŐINK kísérjük figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejárattal. A lap zavartalan expedíálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljük meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címkén.

Forum Mozgó, Brassó

Május 27-től fut az év legjobb műsora: az

„UFA” GOETHE-EMLEKFILM

a nagy költő halálának 100-ik évfordulójához.

Monopol: Matador-Film, Brassó.

Mint kiegészítés:

„DER SCHLEMIEL”

Mon. Trianon-Film, Iași (NEM VAGYOK AZONOS) Mon. Trianon-Film, Iași

német beszélő vígjáték-szlager.

A főszerepben: CURT BOIS, a berlini Reinhardt-zínház híres komika, továbbá LA JANA, ADALBERT SCHLETOW, MAX EHRLICH.

Vasár- és ünnepnapokon matinéelőadás 11 órától.

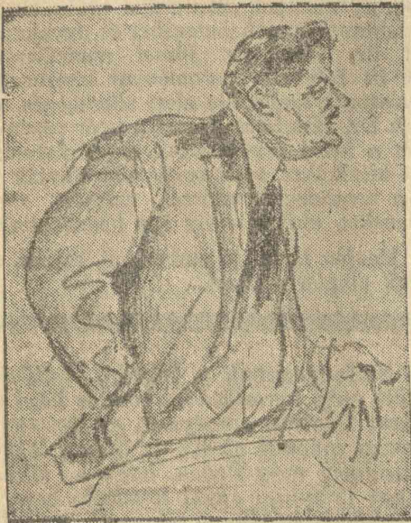
Rendes előadás d. u. 330, 530, 730 és 930 tól kezdve.

Vasárnap d. e. fenti műsorral matiné-előadás

HERRIOT BESZÉL LAUSANNERÓL ÉS ARRÓL, HOGY ISMERI A MAGYAROKAT

Lyon, május 28

—A komor jellegű francia ipari város teljesen hatása alatt áll a francia kormányváltásnak. Itt lakik Herriot, aki-nél Párisba utazása előtt jelentkeztem. Nem nehéz hozzá bejutni. Továbbra is fogadja minden hétfőn a jelentkezős

HERRIOT

rendjében az igazságkereső lyoni polgárság és munkásnép ezreit és ezreit, akik tőle kihallgatást kérnek.

—A polgármesteri hivatal XV. századbeli palotájában álltam szemtől-szemben a mai világ egyik legfontosabb személyisé-gével, aki ma már tulajdonképpen a hatalom ura Franciaországban.

A városban, amelyet évtizedek óta Herriot adminisztrál, mint polgármester, csend, rend és nagyvárosias élénkség uralkodik. A világ összefüggéseit azonban itt is erősen érzik, a híres selyemgyárak javarésze leállította munkáját, és elbo-csátotta munkáit. Napról-napra keve-sebb embernek telik selyemre. A polgár-mesteri palota római udvara és szökő-kutjai körül galambok rebbennek, Her-riot kedvenc madarai.

Ő maga a jólelkű, meggondolt, nagy-műveltségű, mindazonáltal egyszerű és emberszerető benyomását kelti. A káp-lárképű ajtóállító harsányan bekiallítottá nevemet a tágas polgármesteri doigo-zó szobába és a „maire de Lyon” már nyájasan int, foglaljak helyet. Amint be-szél és szembenéz látogatójával, bámulá-tosan megelémlkül, szinte átszellemül szé-les arcának kifejezése.

A fénykorát élő Franciaország első politikusa, akinek egész lényén látszik, hogy nem hivat a üres udvariasságoknak a következő meglepő szavakkal fordult felém:

—Joggal tehetné fel a kérdést, miért nem látogattam el Budapestre, hisz ha jól emlékezem, néhány évvel ezelőtt ép-pen egy genfi beszélgetésünk folyamán ígértém meg, hogy felkeresem a magya-rokat. De azóta legjobb akarat mellett sem tudtam eljutni Magyarországra, mert már a budapesti utam híre is túl nagy polémiát kavart fel.

—Unnepélyesen megígérem, ha felkeres Lausanne-ban, a jóvátételi konferencia idején,

részletesen kifejtem majd felfogáso-mat a magyar kérdésben éppúgy, mint a dunai államok problémáját illetően.

Óvatosan, egyszerűen és szerényen be-szél. De van valami benne az újságíró, a zenész és az író lendületes hevéből és képzelőeréből is.

—Szeretem a magyarokat és úgy ismer-em az országot, mint a tenyereimet. Bár husz évvel ezelőtt jártam ott, mégis vannak vidékek, amelyeknek minden falvára emlékszem, minden árkan-bok-rán át kiismerném magam ma is.

És ismerem azokat az erőket is, amelyek

a magyar nép lelkében forrnak.

—Tudom azt is, hogy a magyar nép-ben rejlő ősi energiákat a háború, meg a forradalmak óta a mindennapi életért való kemény küzdelem, és a makacs gaz-dasági krízissel való harc emészti fel.

—Meg kell vallanom azonban: nem ismerem a mai Magyarországot. Amikor én jártam ott, még vidámak voltak a magyarok.

—Remélhető-e Lausannétól valami változás? — vettem közbe.

Herriot elhallgat, vevődik magával, majd megszólal.

—Mit mondhatok Önnek: Jó francia vagyok, de jó európai is! Én vagyok a genfi békejegyzőkönyvnek a szerzője, aki a multban, de ezennel is felhasználni kívánok minden eszközt, ami csak meg-erősítheti a népek közt a kollaborációt.

Ismét visszatér az előbbi témára:

—Elismerem a magyar művészetet, kedvelem a magyar muzsikát, sőt még azt is elárulhatom, hogy szükre szabott szabad óráim alatt magam is lelkesen játszom Kodály, Bartók és Hubay szebb-nél-szebb szerzeményeit.

Bucszóul egy könyvét adta nekem ajándékba, amelyet sajátkezű meleg ajánlásával látott el. Herriot felhívta figyelmemet arra, ami a könyv 192-ik ol-dalán magyarokkal kapcsolatos. Az „Ecole Normale”, ami Párisban a rue d'Ulm-ban működik, Franciaország büsz-kesége. Onnan kerülnek ki akárhány-szor Franciaország legműveltebb embe-rei, köztük Herriot, Tardieu, Renan, Bergson, és Charles Peguis stb. Magyar-ország — mint Herriot leírja könyvében — a nagyműveltségű kultuszminiszter, báró Eötvös Lórántnak javaslatára a remek francia intézmény mintájára állí-totta fel Budapesten az Eötvös-kollégiumot. Herriot könyvében olvashatjuk azt is, hogy a fiatal francia tudósok, köztük a magyar közönség által is jól ismert és közszeretett örvendő Tharaud-testvé-rek is ott működtek, mintegy huszonöt évvel ezelőtt.

A folyosón két hosszú sorban vára-koztak Lyon igazságkereső polgárai. Kis-polgárok, munkásasszonyok, csecsemő-vel a karjukon, színes tarka-barka nép-ség, akik mindegyike akar valamit Lyon kedvenc polgármesterétől. Hisz, hogy milyen szíve van a „maire”-nek, még az ellenfelei is elismerik. Miután pedig fá-radtnak látszott, holott este még ülésez-ni kell a városi tanácsban és csak éjszaka utazik Párisba, bucsuznom kell.

Szeretettelő nyájassággal kísért ki az ajtóig és mikor megszorította kezem, így szólt:

—Isten Önnel — a lausannei viszont-látásig...

Seidner Imre

Példátlan tengeri rémtett volt a „Georges Philippard” elsüllyedése

A merénylő anarchisták együtt menekültek az utasokkal

Egy francia mérnök és felesége, akik megmentésük után repülő-gépen igyekeztek haza Európába, lezuhantak és szörnyethaltak

Páris, május 28.

A „George Philippard” francia gőzös elsüllyedése mindjobban és jobban egy példátlan tengeri rémtett képét mutatja.

Most már kétségtelenné látszik, hogy a „George Philippard” ellen anarchis-ta merényletet követtek el, amelynek szálait most az egész francia és egyip-tomi rendőrség nyomozza.

Annyi már megállapítást nyert, hogy a merénylők közül néhányan utolsó pillan-atig, a robbanás bekövetkezéséig és a tűz kitorrósáig a hajón tartózkodtak és a többi utasokkal együtt azután mentő-csónakokon hagyták el a súlydó gőzöst. A rendőrség azt hiszi, hogy ezek a me-renylők most Aden körül bujkálnak.

A „Georges Philippard” megmenekült utasait egyébként ugylátszik tovább üldö-ző a balszerencse. Egy francia mérnök és felesége, akik szintén a hajón utaztak és csak a legnagyobb nehézségek árán menekültek meg a biztos halálból. Aden-ben, ahova megmentésük után kirakták őket, repülőgépre ültek, hogy hamarabb érjenek haza otthonukba, Brindisibe.

A szerencsétlenek azonban a Karsztok között lezuhantak és úgy a mérnök, mint felesége, valamint Coulette pilóta és egy rádióist szörnyethaltak.

A többi megmenekült utasok részben ha-jón, részben vonaton igyekeznek haza. Nagyrésztük francia, de sok van közöttük más nyugateurópai államokból való is.

A kolumbácsi legyek miatt a hunyadmegyei gazdák nem merik állatjaikat a mezőre hajtani

Déva, május 28.

Az ország egyes részein már régebben feltűntek a veszedelmes kolumbácsi leg-yegek, amelyek eddig is nagy pusztítást végeztek az állatállományban.

Néhány nap óta Dévát és a Marosvöl-gyét millió számra lepték el a vesze-delmes kolumbácsi legyek.

Az állattartó gazdák között nagy izga-lom kapott lábra, mert a veszedelmes áll-atok csipésükkel pár óra alatt a nagy igavonó állatot is elpusztítják. A bajt te-tézi az, hogy a nagy árvizek miatt, a mezei munkálatok amugyis mintegy 3-4 heti késedelemmel kezdődtek meg, s alig vonultak ki a szántóvető gazdák igavonó

állatjaikkal a mezei munkálatok meg-kezdésére, már is be kellett azt szüntet-ni.

Képtelenség nappal dolgozni, mert a kolumbácsi legyek nagy raja lepte el a mezőseget és menthetetlenül elpusztul-na csipéseik következtében minden szarvasmarha.

A gazdák állatjaikat elsötétített istállók-ban tartják, azoknak ajtai előtt külön-böző hulladékok égetésével állandóan tüzelnek és csak ilyen módon tudják a veszedelmes legyek csipései elől állatjai-kat megóvni.

A türelmetlenebb gazdák pedig vagy éjjeli munkára vonulnak ki a mezőre, vagy pedig a járomra vedret kötnek s az abban elhelyezett szénparázs füstjé-vel igyekeznek a kolumbácsi legyeket távol tartani állatjaiktól.

A dévai Mezőgazdasági Kamara a véde-keztetést illetőleg megtette a szükséges intézkedéseket.

A kolumbácsi legyek miatt egyébként már véres incidens is történt a mezőn.

Az ugynevezett „Nádas” nevű legelőt a veszedelmes legyek miatt letiltották. — Molnár Antal gazda tilalom ellenére is ki akarta hajtani a marháit, sőt Borbély közbirtokossági elnök figyelmeztetésére sem állott el szándékától. Veszekedés, majd verekedés keletkezett, amelynek folyamán Borbélyt, a renitens Molnár súlyosan megsebesítette.

Jugoszláviai idilli:

Nem érkezett meg Macsek, — mire tüntettek Demetries ellen

Zágráb, május 28

Macsek horvát vezérnek tegnap kel-lett volna megérkeznie Spalatóból, ahol-nan ott üdülő gyermekeit hozta haza. Az állomáson nagyszámu híve jelent meg, akik megdöbbenéssel vették tudomásu, hogy Macsek nincs a vonaton. Rövidesen az a hír terjedt el, hogy Macseket letar-tóztatták.

Erre a pályaudvaron összegyűlt nagy-számu tömeg bevonult a városba és ott megzavarta az éppen ott tartózkodó Demetries kereskedelemügyi minis-ter előadását.

A tüntetésnek, amelyen elkeseredettül abugolták a kormányt, a rendőrség vet-tett véget. A horvát vezér és gyermekei sorsa egyelőre ismeretlen.

Tolvajelhárító készüléket talált lel egy magyar órás

Budapest, május 28.

A budapesti rendőrfőkapitányságon pénteken újfajta tolvajelhárító és beté-részelő készüléket mutattak be. Az Erened-rendszerű berendezés magyar órásnak és műszaki tisztviselőnek talá-lánya. A készülék legfontosabb alkatrésze egy 15 méteres rugó, amely azonnal működésbe hozza a riasztóberendezést, mi-helyt valaki kézzel érinti az ajtókat, vagy az ablakokat. A berendezésnek ele-nye az, hogy független az elektromos áramtól s így a tolvaj a vezetékek elvágá-sával nem tudja kikapcsolni a készüléket.

A budapesti főkapitányság szakértő-inek véleménye szerint ez a magyar talá-lmány a legmegbízhatóbb az összes eddig bemutatott védőberendezések közül.

Nem bocsátják el a csehszlová- kiai nőket az állami szolgálatból

Prága, május 27.

Az államháztartásban végrehajtandó takarékosági intézkedések következté-ben egyes lapokban fölmerült a terv, hogy tiltsák meg a házasság nélküli állami szol-gálatban való alkalmaztatását. Egy társ-cakózi vizsgálat foglalkozott ezzel a kérdéssel s megállapították, hogy mindkét házasság nélküli állami szolgálatban való alkalmaztatása nagyon ritka eset és leg-gyakrabban tanítóknál, tanároknál és postai alkalmazottaknál fordul elő. De még ezeknél is nagyobb részben csak az al-sóbb kategóriákhoz tartozó alkalmazot-takról van szó, úgy, hogy ilyen esetekben a két házasság fel fizetése együttvéve alig tesz ki havonta 2000 koronát. A reszort-minisztériumok éppen ezért nem tartják kívánatosnak ezt a tervezett intézkedést, mert az állampénztárnak ebből nagy haszna nem lenne, ellenben az alsóbb ka-tegoriájú állami tisztviselők egzisztenciá-lis viszonyai rosszabbodnának.

NEM HULL KI

a haja, ha a

PETROLE HAHN

hygienikus lociónt használja, mely biz-tos hatásmú hajhullás, korpa és a fejbőr viszketése ellen.

A PETROLE HAHN

megfeszíti és fényessé teszi a haját anél-kül, hogy zsírosítaná. Megrögzíti a frizurát és megőrzi annak természetes báját.

Romániai vezérképviselet:

Agence Générale Française en Roumanie

Str. Astrului 35. BUKAREST

Kapható mindenütt!

Utasson vissza minden utánzatot és kérjen csak eredeti csomagolásmú üvegeket.

Astra (Apolló) Mozgó

BRASSO.
Telefon 546.

Május 28-tól fut:

Schatten der Manege

A porond árnyékában (Csábitó) című nagy film.

Főszereplők: Liane Haid, Trude Berliner, Walter Rilla és Oskar Marion.

Vasárnap délelőtt nagy ifjusági előadás:

„Gyerünk házasodni”

SZÓKE SZAKÁLLAL

Jön: „Sergeant X”

Joan Mosjukinnal és Trude v. Molo-val.

Közgazdaság

Levél a vergődő Bécsből

— A legújabb bécsi dalt ismeri már, Szerző ur? Nem? Hát majd elnékelem. A dal címe a „Kék angyal” című filmből való és gyönyörű, amellyel Marlene Dietrich első színpadon aratott. „Ich bin von Kopf bis Fuss auf Liebe eingestellt, denn das ist meine Welt, und sonst gar nichts...”

— És mi az új szöveg?
— A mai viszonyokra átalakítva és különösen tekintettel az osztrák transzfermórátorokra, így hangzik: „Ich hab in meinem Geschäft die Zahlung eingestellt, denn ich hab kein Geld und zahl' gar nichts...”

— Kétféle...
— És mindenesetre legalább olyan nagy siker van, mint aminek az eredetijének volt. Tízszázalékosan látható, hogy már báró Reitzes Hans, világhírű Reitzes-bankház tulajdonosa is ajánlott fel egy családi peréből kifolyóan, arra nézve, hogy teljesen elveszítette vagyonát.

— A háború után úgy változtatta az államháztartását, mint más a fehéremutit; hol osztrák volt, hol lengyel, hol német... és mind csak azért, hogy megmentse a vagyonát, amelyet hol a legyőzött, hol a győztes államok akartak elkobozni, adó fejében. Most, hogy látszik, hiába volt ez az egész állampolitikai manőver: a vagyon elveszett. Mit lehet Vezérigazgató ur az ehéti bankkimutatásból?

— Katasztrófálisnak tartom. Az osztrák bankjegyek fedezete nem éri el a 19 százalékot sem és a törvényben maximált bankjegyek összege már majdnem 150 millió schillinggel van túllépve, amely után a Nemzeti Bank az államnak adót köteles fizetni.

— Mondják is az osztrákok, irigykedve: egy jó termés és Magyarország örökre megabadult minden bajától! Mi a helyzet a Creditanstaltnál?

— Most már komolyan hozzálátunk, hogy a rendet teremtsenek benne. A kormány válevoen garanciát vállalt ezért a bank és vállalatok, de ez a garancia korlátozott, már pedig a kormány csak korlátozott megadható költségvetés keretei között szabad gazdálkodnia. Most tehát az történik, hogy vagy a garanciát fogják korlátozni, vagy pedig egyszerűen megszüntetik az egész államháztartást és likvidálják a Creditanstaltot. Ez olyan formában történne, hogy egy bank, vagy holdingtársaság alakulna, amely kezeli a Creditanstalt összes aktívumait és vállalatát, amelyek, új cég alatt, tovább működnek, a régi rossz pedig elhullana.

— E héten is volt egy nagy pör.

— Igen, de ebben a Creditanstaltban volt a pör, a bírói ítélet szerint. A pört a bank indította gróf Salm Hermann ellen, 20 ezer dollár erejéig. Az öreg gróf azt állította, hogy ezt a pénzt nem tartozik megfizetni, mert annak idején, mikor a kölcsönt kapta, személyesen tiszteltgett báró Rothschild Louisnál, aki az azóta oly híressé vált Ehrenfesthez ajánlotta és Ehrenfest arról biztosította, hogy a Creditanstalt ezt a pénzt és kamatait később megfizeti. Miután Ehrenfest, tudvalevőleg még a saját ügyeiben sem az osztrák bíróság rendelkezésére, természetesen az ő kihallgatása nélkül kellett dönni a törvényszék 26.000 dollár megfizetésére kötelezte is az öreg gróf Salmot.

— Hol van Ehrenfest?

— Még mindig Lisszabonban. Megsugháztam Önnek, hogy az illetékes körök eredeti terve az volt, hogy megvárják, míg a külföldön lejár Ehrenfest utlevele s azonnal nem adják neki új utlevelet, hanem csak egy igazolványt, amely kizárólag a hazautazásra érvényes. Így akarták Ausztria területére csatolni a Creditanstalt egykori diktatórát. Ez a terv azonban megbukott azon, hogy Lisszabonból hosszú az út Ausztriáig és Ehrenfest ezen az úton kiszállhat akárhol is, többek között Párisban, ahol lakik és ahol, jó pénzért, bizonyára fog tudni valamilyen utlevelet szerezní... Ugy látszik, Ehrenfest is gyantit vált, mert ezen a héten azt a kérészt intézte a hatóságokhoz, hogy engedjék haza, Bécsbe, ahol fontos elintéznivalói vannak...

— Ugy látszik, Ehrenfest nagyon biztos a dolgában!

— Vagy pedig sok kompromittáló dolgot tud az igazgatóságról, melynek azelőtt tagja volt...

— Mi hír az aranypiacról?

— Az arany hivatalos árát most öt százalékkal felemelték; az arany a régi árához képest most 25 százalékkal drágább és kilójáért 5900 schilling az ára.

— Vagyis az arany hivatalosan is elismert pénzügyi eszköz a schilling 25 százalékos diszázióját követően.

— Igen, és ez az állapot most lehetetlen

Sirnak a bankok, mert:

Valutaügynökökké degradálta őket a deviza-korlátozás

A Nemzeti Bank meg van elégedve a devizamegszorítás eddigi eredményeivel

Bukarest, május 28.

A kormány által bevezetett devizamegszorítások még mindig foglalkoztatják az ország gazdasági köreit. Értesüléseink szerint a Nemzeti Bank vezetősége speciális szabályzatot dolgozott ki arra vonatkozólag, hogy az érvényben levő deviza- és valuta megszorító intézkedéseket véglegesen miképpen alkalmazják.

Annak ellenére, hogy a Nemzeti Bank mindezekig nem tette közzé a szóbanforgó szabályzatot, a fővárosi pénzügyesek máris elégedettségüket fejezték ki a rendszer véglegesítésével szemben.

A jegybank vezetősége által elkészített szabályzat ugyanis a magánintézeteket a valuta- és devizaügynökök szintjére süllyeszti. A jövőben ugyanis a bankoknak mindössze csak annyit fognak engedélyezni, hogy a valutát igénylő közönségtől az adatokat felvegye és azt kérés formájában a szükséges okmányokkal együtt a Nemzeti Bankhoz felterjessze.

Ilyen formán tehát a pénzügyesek devizaügysztályai egyszerű regisztrálók-hivatalokká vedlettek át és a valuta-üzletek terén minden létezőt elvezették.

Amellett, hogy a bankok üzleti forgalma lecsökken, a túlszigorú és indokolatlan megoldásból kifolyólag az ország egész gazdasági élete is jelentős károkat fog szenvedni egyrészt azért, mert a Nemzeti Bankhoz koncentrált valuta és devizaforgalom lebonyolítása rengeteg akadályba fog ütközni, másrészt pedig mivel a magánbankok által történő deviza

és valutaengedmény-kérés is rengeteg időt fog igénybevenni.

Annak ellenére, hogy minden oldalról panaszkodnak a devizamegszorítások miatt,

a Nemzeti Bank vezetősége a legteljesebb mértékben meg van elégedve a devizazárlat nyomán keletkezett általános pénzpiaci helyzettel.

A pénzügyi kormányzat megelégedettségének megértéséhez tudni kell azt, hogy a devizakorlátozások célja az eldurított valutának a Nemzeti Bank által való felvásárlása volt. A román jegybanknak ugyanis haladéktalanul szüksége volt nagymennyiségű devizára és valuta, hogy a bankjegyforgalom fedezetét megszüldíthassa. És ezt a célt sikerült is elérni. Hivatalos kimutatás szerint ugyanis május 4 és 16-ika között a Nemzeti Bank alig 40 millió 117.515 lejért vásárolt devizát és valutát, ezzel szemben az egyre fokozódó kereslet miatt több mint 290 millió lej értékben volt kénytelen eladni. Ezalatt a rövid néhány nap alatt tehát pontosan 250.162.849 lejjel adott el több valutát és devizát mint amennyit vásárolt.

A devizazárlat életbeléptetése után azonban a helyzet teljesen megváltozott. Május 18 és 25-ike között ugyanis a jegybank közel 71 millió lejjel vásárolt több valutát, mint amennyit eladott.

A statisztika tehát azt igazolja, hogy a valuta és devizakivándorlást, ami megakadályozta a belföldi bankjegyforgalom emelését, ideig-óráig sikerült megakadályozni.

Az égető gazdasági problémák a magyar parlament előtt

Magyarország kész lámogatni a Tardieu-tervet

Budapest, május 28.

A magyar képviselőház pénteki ülésén a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalására Kertész Miklós szociáldemokrata foglalkozott a leszerelés kérdésével. Rámutatott arra, hogy a francia hadiipar a cseh Skoda-műveken keresztül támogatja Hitleréket és ilyenformán egész maffiát teremtett a világbekelel. Követelte, hogy Magyarország szereljen le és mutasson példát a többi államoknak.

A vita során elhangzott felszólalásokra Gömbös Gyula hadügyminiszter válaszolt, hangsúlyozta, hogy a leszerelés kérdésében Magyarország nem helyezkedhetik a szociáldemokraták álláspontjára, mert az ország már egy régóta leszerelt és a lefegyverzés problémájának megoldása különben is a nagyhatal-

mak kötelessége. Amíg azok le nem szerelnek, a kisállamok lépései semmit sem változtatnak a helyzeten. Ezután arra utalt, hogy a kisanatantnak 600.000 főnyi hadseregével szemben Magyarországnak mindössze 30.000 katonája van, s míg a kisanatant évente 8-9 milliárdos hadi költségvetéssel dolgozik, Magyarországnak 156 millió pengőt fordíthat a nemzeti hadseregére, de ebben az összegben is 40 millió a katonai nyugdíjakra esik.

Magyarország különben ezt a kis hadsereget is szívesen leszereli, ha ugyan-ezt megteszik a nagyhatalmak is a maguk fegyveres erejével.

Gömbös beszéde után a Ház a hadügyi tárca költségvetését elfogadta. Ezután a Ház a külügyi tárca költségvetését vette tárgyalás alá.

Lakatos Gyula előadó megállapította,

hogy a magyar külpolitikának eddig három irányelve volt. Megszüntetni a külpolitikai izoláltságot, meleg baráti viszonyt teremteni azzal a nagyhatalommal, amely először mutat megértést a magyarok iránt és harmadszor: minden korai vagy egyoldalú lekööttség elkerülésével fenntartani Magyarország akciószabadságát. Az utolsó évek gazdasági eseményei még egy negyedik célkitűzést is előírtak, ami nem más, mint olyan külpolitikai orientáció, amely megszünteti Magyarország külkereskedelmi izoláltságát.

Magyarország kész a Tardieu-tervet támogatni, de az utolsó hetekben az erre irányuló nemzetközi akció erősen ellanyhult.

Addig is azonban részleges megoldásként az egyes országokkal preferenciális egyezményeket kell kötni.

A magyarországi transzfermórárium mai rendszerét — mondotta a továbbiakban Lakatos Gyula — nem lehet sokáig fenntartani, mert

Magyarország nem tudja tartósan fizetni az eredeti magasságu kamatokat és annuitásokat.

Eckhardt Tibor felszólalásában a dunai államok gazdasági együttműködését sürgette. Cífolja Benesnek azt az állítását, mintha a dunai konföderáció csak Magyarország és Ausztria érdekeit szolgálna.

Helyesebb volna Benes részéről, ha az ellentétek mesterséges szítása helyett keresné az együttműködés útjait.

Grát Gusztáv azt fejtegette, hogy először gazdasági a közeledést kell megteremteni s arra azután a politikai együttműködést felépíthetik.

A magyar képviselőház ezután a külügyi tárca költségvetését is elfogadta.

A magyarokat is bevonják a bukaresti kliring-tárgyalásokba

Bukarest, május 28.

A román fővárosban megkezdődtek — állítólag barátságos atmoszférában — a román-osztrák kliring-rendszer bevezetésére irányuló tárgyalások.

Biztos forrásból nyert értesülésünk szerint a jövőhét folyamán Bukarestbe érkezik a magyar kormány egy delegációja, amely szintén bele fog kapcsolódni a közel fél év óta tartó sikertelen tárgyalásokba.

Szerkesztői üzenetek

O. Sándor. A magyar sorsjegyek értékelnek. Az olasz vöröskeresztről közelebb.

Zágon. A jogtalanul visszatartott géprez visszadása ügyében forduljon a szolgabíró-sághoz.

T. asztalos. Inkább jó asztalokat faragjon, mint ilyen rossz verseket.

Sz. Ferenc. „Macskakaparását”, mely még kaparásnak is gyöngé, nem közölhetjük.

V. I. Loco. Északamerikába ma szinte lehetetlen. Délamerikába könnyebb, de előzetesen az illető ország bukaresti konzulátusától szerezzen információt, mert több állam már ott is nehézséget csinál a bevándorlásnak. Íratok, mint az utlevélhez általában.

B. I., Turda. Cégetek lapban nem ajánlunk. Tessék választékos levelezőlapot küldeni és megadjuk a kért címet.

Aranyosgyéres. A reklamált hírekről nincs tudomásunk. Közérdekű, jól megírt, megbízható tudósítást elfogadunk.

B. Lajos. Érdeklődünk és gondoskodunk. Cs. F. 888. Dr. Gyárfás Elemér szenátor, Dicsőszentmárton, Szabó Béni képviselő, Brassó, Str. Regele Carol II.

Uj előfizető. Nem vonatkozik a kért kategóriára, de lehet, hogy a legközelebbi ezekről is gondoskodik.

V. I. Osztrák sorsjegyeiről közelebb.

Nagyborosnyó. Tessék közelebb megjelölni, melyik számban jelenik meg az a cikk a szakiskolákról.

BUTORVÁSÁRLÁS BIZALOM DOLGA!

BUTORAINK MINŐSÉGÉBEN NEM FOG CSALATKOZNI!

SZÉKELY és RÉTI BUTORGYÁR R.T.

BRASSÓ / BUKAREST / MAROSVÁSÁRHELY

Rheuma
Ez a napok, nedves ruha, nedves cipő, megannyi veszély. Meghűlés, vértolulás, rheuma, ischias. Mindenünk fáj, mellünk elszorul, fülünk, enyhítsük hamar ezt a rossz érzést. Kenjünk mellünkre Sloan's Liniment-et. Melegít, mint a napsugár, oldja a congestiót, megszűnteti a fájdalmat.
Egy üveg ára 75 Lei. —
SLOAN'S LINIMENT
megöli a fájdalmat

KÖZSÉGI ELŐJÁRÓSA, HOLBAY, BRASSÓ MEGYE

Sz. 244.

HIRDETÉMÉNY

A holbavi községi előjáróság nyilvános árverés útján bérbe adja 106. számú korcsmáját, — az L. C. P. törvény 88—110. szakaszainak figyelembe vételével, zárt írásbeli ajánlatokkal, — a központi árverező hivatal jóváhagyásának napjától 1932. évi december hó 31-ig terjedő időre.

Az árverés Holbav községében 1932. július hó 1-én lesz megtartva.

Kiküldési ár 1000 (egyezer) lej havi bér. Leteendő óvadék 600 lej.

Az árverési feltételek a községében megtekinthetők.

1932. május 27.

Oana, elnök.

Soos, jegyző.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6. vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Olcsón eladó egy barokk ebédő. Gruber fordász, Brassó, Hosszu-utca 35. 18017

Ebédő-, gyermekszoba-, konyha-berendezés, zongora, szőnyegek, luszterek, szervizek, festmények, asztal-tűzhely stb. sürgősen

olcsón eladók

Brassó, Crișan-u. 27. I. em.

Brassó központjában 600 négyzetméter háztelek eladó. Purza, Cuza Voda 8. 18035

Minden minőségű butort jutányos árban készítek. Bíró Tamás asztalos, Brassó, Hosszu-utca 103. 18042

Perzsaszőnyegek

legolcsóbban kaphatók

ORIENT

Brassó, Weiss Mihály u. 2. Szakszerű szőnyegjavítást olcsón vállalunk.

Brassóban, Luther-utca 20. szám alatti HÁZ eladás miatt ELADÓ. 18013

Madracok, szőnyegek, legolcsóbban szerezhetők be Gersch kárpitosnál, Brassó, Hosszu-utca 51. 17700

OLCSÓN ELADÓK háziparcellák Bertalan állomás közelében a méheskert-ut mentén. Bővebbet Brassó, Román templom-utca 19 szám alatt. 17435

Elköltözés miatt sürgősen és olcsón eladó: antik falitűzők, 2 antik topolyagyóker szekrény, könyvszekrény, empir álló óra stb. Megtekinthető délelőtt 11—12, délután 2—4-ig, Brassó, Str. Prezan 49. (Kőbánya-u.) manzárd.

Kis házhely eladó. 400 négyzetméter. Brassó, Deák-utca 17. 18077

Vennék telket esetleg házzal felsőtömbösön. Részletes ajánlatokat „Convenabl” jelige alatt továbbít Rudolf Mosse, Bukarest, Calea Victoriei 51. 18072

Kerttömlők, tömlőmotolák, kertipadok, permetezők, kellő oldatokkal, kertszerszámok. Jul. Teutsch, műszaki áruak-tár, Kapu-utca. 18048

Allást nyer

Üzletvezető kerestetik a vizaknai „Hangya” szövetkezetbe. 20.000 lej készpénz és 20.000 lej értékű más biztosíték mellett. 18068

Géplakatos, ki villanyszerepléshez ért, nős, állandó alkalmazásra, azonnali belépésre kerestetik. Uzina Electrica Ciucac. Jud. Cluj. 18073

Férfifehérműi varrónőket és gallérvarrónőket keresünk jó fizetéssel, csakis jó munkások jelentkezzenek. Bukarest, Str. Antim 22. 18081

Mindenes leány kerestetik június 15-re Ploestibe. Jelentkezni vasárnapig Brassó, Román templom-utca 28. emlet. 18067

Társat keresek 50 ezer lej-jel egy két vagon jövedelmű vizimalomhoz. Veres István Satu Nou, Jud. Brassó. 18076

Felveszek egy kifutó leánykát. Fizetés megállapodás szerint. Hosolitz E. Brassó, Kolostor-utca 26. 18068

Allást keres

Fiatallal megbízható kereskedősegéd állást keres. Ajánlatokat „Jó kiszolgáló” jelige alá brassói kiadóba. 18069

Házhoz megy varrni elsőrendű varrónő, megkeresést levelezőlapon. Györgyné, Popa Stefan No. 6. Bukarest. 18079

Lakás

Nagyobb szoba-konyha azonnal kiadó. Brassó, Str. Voivodilor 7. Gyárut elején. 18075

Vegyes

Az ujonnan megnyitott Hölgyfodrász és kozmetikai szalonban

BRASSÓ, TEHENPIAC 7. arc és hajápolást biztos eredményel végez Heretik M. kozmetikus nő; ugyanott vas és vízdolgozás, modern hajvágások, vándor frizurák, hajfestés minden színben, Boros László hölgyfodrász vezetése mellett izléssel és a legújabb technikával eszközölnek. — Mérsékelt árak! Gondos kiszolgálás!

2 teremmel 21-7 m., kereskedel-teremmel 21-7 m., kereskedelmi központban, kiadó. Bukarest, Cuza Voda 34. 18080

Steinmetznő áthelyezte főzőszalonját

a Korona épületből Brassó, Virágos 13 sz. I. em. alá Elsőrangú kiszolgálás! Olcsó árak!

COFETARIE

„PARIS”

CUKRÁSZDA

SFT.-GHEORGHE

központjában megnyitott. Bel- és külföldi izletes specialitások kaphatók. Rendelések mérsékelt árban eszközölnek. A nagyérdemű közönség szíves partfogását kérik!

ROSMANN A. cukrász.

Könyvek

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára köte 150 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. 14048

HASZNOS TUDNIVALÓK. Ez a sorozat csupa praktikus könyvet foglal magában. Egy-egy kötet ára 20 lej. Konyhakertészet, Gombatermesztés otthon, Kis Természetbúvár, Aquarium-terrarium, Kis ásványhatározó, Növény megfigyelések, Növénykísérletek, Kisérletek egy cserép-növényre, Állatmegfigyelések, Házi állatsereglet, Méhészkedés, Kis ötvös, Kis vegyész, Vidám búvárszám, Játékszerkesztés, Művirágkészítés, Különböző csipkefajták, Kosárfonás, Églámpás rádióvevő, Fotográfia, Matematikai kísérletek, Bélyeggyűjtés, Magyar bélyegek katalógusa, Régi pénzgyűjtés, Népművészeti gyűjtés, A mikroszkópium csodái világa. Vidéki rendeléseknél kérjük a pénzt bélyegeken előre beküldeni plusz 10 lej portóköltsegre. Brassói Lapok Könyvosztálya.

A NŐI TESTKULTURA ÚJ UTJAI. Dr. Madzsarné Jászi Alice második átdolgozott mozulatművészeti fejezetekkel bővített kiadás, 119 szöveg közötti magyar- és angol nyelvű képekkel. Egyetlen nő sem nélkülözheti, aki helyet akar, hogy megőrizze fiatalos rugókonyságát, aki arányos, kellemes külsőre akar szert tenni. A kitűnő könyv ára 170 lej. Utánvét 190 lej. Szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya. havonként megjelenő szabásmintás divatlapok állandóan kaphatók, számonként 40.— lejért, vidékre portóval 45.— lej. A pénzt legcélszerűbb bélyegeken küldeni. Brassói Lapok Könyvosztálya.

HÖLGYEK! Az egyetlen magyar nyelvű divatlap a „Párisi Divat”, a női divaton kívül gyermekdivatot, női kéziunika, irodalom és a háztartás minden ágáról is tájékoztat, ma már csak 25 lejbe kerül. Postai küldésnél még külön 5 lej portóra is küldendő. Ugyanilyen árban elfogadjuk előfizetéseket 3, 6 és 12 hónapra is. A Brassói Lapok Könyvosztálya.

FIATALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítő a társaság illemszabályaival. Bélyegnyelv, virágnelv, stb. Ára színes borítólappal 40 lej.

HÖLGYEK ÖRÖME! Az itten felsorolt könyvek a Bózsaszin Regények sorozatában jelentek meg, az olvasók millióinak nyújtának szórakozást. Ezen vaskos kötetek ára csak 40 lej. Courts-Mahler: Két asszony, Az udvarhölgy, Gyp: Napoleonette, Heer: A havasok ura, F. Maloy: A vajnamayor, Hough: Mary Warren csadálats története, Harbon: A spion, Perutz-Frank: A mangófa csodája, Fiedling: A rejtély, Feuille: Egy asszony naplója. Vidékre a portó 10 lej, utánvét 16 lej. Megrendelhetők a Brassói Lapok könyvosztályától.

Gyomorégésnél
Felbőgögésnél
székrekedésnél
gyomorpanaszoknál

Vegyen be étkezés után 1-2 tableta vagy egy kiskanál

MAGNESIUM PERHYDROLT

Kapható minden gyógytárban

B. L. Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

Brassó-Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefoninterurban: (szerk. és kiadóhivatal): 1—77 és 82. București-Bukarest 1, Boulevardul Schitu Măgureanu 21. — Telefonszám 363—54.

Fiókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza).

Főmegbízott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30. HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tárfakkal készséggel szolgálunk

MISZLA LÁSZLÓ és neje szül. INE JULIANNA mélyen megsomorodott szívvel jelentjük, hogy drága fiacskánk

Lacika

életének 11-ik évében f. hó 27-én dében rövid, de súlyos szenvedés után visszaadta ártatlan lelkét Teremtőjének.

Kicsifunk hült tetemét f. hó 29-én d. u. 5 óra körül fogjuk a gyászháztól Hosszu-u. 115sz. alól a bolgárszegi rom. kath. temetőbe örök nyugalomra helyezni.

Drága Lacikánk, Isten veled!

Brassó, 1932 május 28.

C. GOLUB

fogászno

Brassó, Piața Libertății 8.

Értesíti a m. tisztelt közönséget, hogy — a mai viszonyoknak megfelelően — kezelések, arany munkák stb.

díjait nagy mértékben leszállította. Mindennemű munkáért és arany minőségéről garanciát.

Románul vagy németül is beszélő tanulókat keresek.

Egészséges és beteg nők részére egyaránt fontos!

MOST JELENT MEG!

NÉLKÜLÖZHETETLEN!

A női betegségekről megelőzés — védekezés

EZ A NÉLKÜLÖZHETETLEN MUNKA, KITER AZ ÖSSZES ELŐFORDULHATÓ NŐI BETEGSÉGEKRE!!

Kivonat a tartalomjegyzékből: Ált. ismeretek. — A nemi szervek fertőző betegségei. — Hólyaghurut és vizeletzavarok. — A női folyásról. — A menstruáció zavarai. — Méh és petefészkek gyulladása. — Hüvely és méhelőesésekről. — A méh hátrahajlásairól. — A nemi betegségekről. — A méhrák. — Méhdaganatok. — Az onania. — Has- és hátfájások. — A vízketegről. — Végbélcsomók. — Székrekedés. — Visszértágulások. — A gyermekáldás. — A meddőségről. — Nemi megtartóztatás. — Az elhízásról. — A házasság előtti orvosi vizsgálat stb.

Írta: FÖLDES LAJOS Dr., nőorvos, a Teleia és az Orsz. Gyermekvédő Liga Szülő és Anyaotthonának v. főorvosa.

Ara 102 lej

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó.

MAJUS 30.